

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrletna 150 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

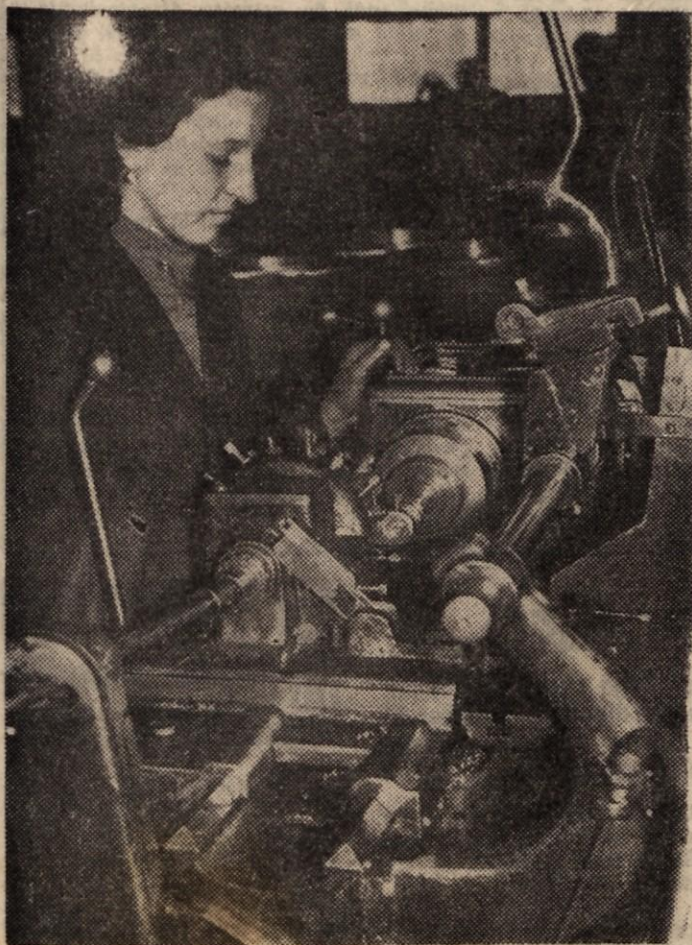
Štev. 21 (531)

Leto XI.

NOVO MESTO, 26. MAJA 1960

UREJUJE uredništvo odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilarčeve ulice) — Poštova številka 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročeni rokopisi in fotografije vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

Socialistična zveza tribuna delovnega ljudstva

Kam po šoli? Na to je odgovorila premnogim v preteklem tednu uspeša razstava poklicev v Novem mestu. Dekletom in fantom je pokazala, kje vse čaka kruh in pridne roke v domačem okraju

Siroko so odprta vrata

V osmih dnevih si je novomeško RAZSTAVO POKLICEV ogledalo 18.000 ljudi — Največ nove delovne sile potrebuje v okraju gradbeništvo, kmetijska posestva, zadržne ekonomije, lesna industrija in gozdarstvo — Splošno zadovoljstvo z uspešno razstavo med starši in vzgojitelji

Razstava poklicev je za nami. Nad 18.000 ljudi, med njimi največ mladine, si jo je ogledalo. Nešteti med njimi, predvsem starši in tisti fantje ter dekleta, ki stojijo pred usodnim vprašanjem: KAM V ŽIVLJENJU? so hvalile organizatorjem te prepotrebne in koristne prireditve. Mladina je s svojimi roditelji vred spoznala, kako veliko število poklicev je pred njo, za kaj vse se lahko odloči in koliko ji pri vključevanju v poklicno delo lahko nudijo že domača, po vojni zrasla podjetja v naših krajih. Gradiva za razmišljanje torej ne manjka. Podrobnejše napotke bodo dobili vsi, ki se zanimajo za vključitev v različne poklice, na občinskih referatih za delo in v poklicnih svetovalnicah. S tem pa je razstava opravila svoje poslanstvo; lahko trdimo, da je dosegla namen, zaradi katerega je bila prirejena. Pokazala je tudi nekaj pomankljivosti, ki jih bo treba pri bodoči takih razstavah odpraviti, da bomo lahko nudili mladini še več koristnih napotkov. Ob prvi razstavi tako širokega pomena moramo prav zato tudi ugotovljeno sibi skrbno omeniti: pravno mero razumevanja za neštete težave organizatorjev, na drugi strani pa se je tudi tu potrdilo pravilo, da se na skupnih najučinkoviteje učimo.

V imenu vseh, ki so si razstavo ogledali, se moramo javno zahvaliti njenim organizatorjem: OLO Novo mesto in oddelku za delo, vsem podjetjem in zbornicam, ki so sodelovale na razstavi, vsem strokovnjakom iz gospodarstva.

Po petnajstih letih so izsledili nemškega vojnega zločinca Eichmanna, ki je kriv smrti brez števila Židov. Zanimivo je, da so zavezniki že imeli Eichmanna v rokah leta 1945, a jim je takrat pobegnil.

VREME

ZA CAS OD 26. MAJA DO 5. JUNIJA:

Med 26. in 29. majem bo v glavnem lep čas, etudi bodo včasih krajevni in višinski plohe. — Pri bližnjem od 30. maja do 1. junija bo v glavnem deževno in zelo hladno. V nadaljnjem poteku izboljšanje vendar še nestalno vreme s pogostimi nevihtnimi plohami.

Dr. V. M.

Biti sredi boja za uresničevanje družbenega plana, voditi delovne množice z novimi in vedno bogatejšimi oblikami dela, načrtno in uspešno graditi naš družbeni razvoj in njegovo socialistično demokracijo, stopiti z vsakim vprašanjem, ki zanima ožjo ali širšo javnost, pred ta vseljudski parlament in javno reševati dobre in slabe strani našega dela — to je in to naj bo delo Socialistične zveze v okraju! Tako bi lahko prav na kratko in kar najbolj zgoščeno opisali sklepe zadnjega plenuma Okrajnega odbora SZDL v Novem mestu, ki je bil minul četrtek.

Nikakor ni zgolj primer, da je plenum dal značaj in delu SZDL v okraju tako očno in take naloge. Sredi srdite bitke za uresničitev planskih nalog leta 1960, v katerem rešujemo tudi naloge zadnjega leta planskega obdobja 1957-1961. Vse kaže, da smo sposobni uresničiti petletko v štirih letih, če bomo pravočasno odpravili šibke točke, zaostajanje in omahovanja tam, kje se pojavljajo. Konec marca — tako kažejo podatki — smo dosegli v okraju šele 20,3 odstotka letne bruto proizvodnje in 18 odstotkov narodnega dohodka, predvidenega za leto 1960. Po strokah so uspehi takile:

proizvodnja in razdelitev elektrike — 15,9%, industrija — 20,2%, kmetijstvo — 14,9%, gospodarstvo — 17,7%, gradbeništvo — 14,2%, promet — 23,8%, trgovina — 18,2%, gostinstvo — 22,4%, obrt — 21,6 odst. (povsod: odstotek letnega plana).

Res, je da so se konec aprila podatki popravili. Tik pred 1. majem smo dosegli že 32% letne bruto proizvodnje, verjetno pa so uspehi v maju še boljši, vendar o njih še nimamo otipljivih števil. Navzlic temu pa s prvim četrtletjem ne moremo biti zadovoljni. Čeprav upoštevamo nekatere opravičljive vzroke (pozno sprejete družbene planne, začetno pomanjkanje sredstev, sezonski značaj proizvodnje nekaterih podjetij in podobno), ne moremo mimo drugih, še važnejših dejstev: letos nam vso zimo električne energije ni primanjkovalo! Nekatera podjetja, navzlic slabim izkušnjam preteklih let, teh mesecev niso izkoristila, da bi pognala svoja kolesa. »s polno paro« (na koncu leta pa bodo hitela, da se bodo njihovi ljudje navzlic pozni jeseni in zimi potili za stroji!). V okraju je 6 milijard investicij, pa vendar mnogi investitorji enostavno spijo; dokler niso imeli odobrenih kreditov, so se bili vztrajni in iznajdljivi, ko pa

so dobili denar, imajo sto izgovorov, da z deli mečkajo, zavlačujejo in prav počasi pričakujejo pomoč od drugih. Komercialna služba v mnogih proizvodnih podjetjih šepa. Ponekod manjka surovina. Velike in skrite rezerve so v prostih kapacitetah mnogih kolektivov. Marsikje se ugiba, ali bi upeljali drugo izmeno ali ne, čeprav imajo vse pogoje, da bi lahko znatno dvignili proizvodnjo. Nagrajevanje po učinku, ki si je že priborilo priznanje vse naše javnosti, je ključ do še večjih uspehov — pa vendarle še vedno ugotavljamo, da se nekatera podjetja le obotavljajo pripravljajo na potrebne spremembe.

Skratka — imamo organizacije, ki niso naredile nič ali pa le prav malo za redno doseganje planskih nalog. Vsa ta in podobna vprašanja pa morajo zdaj na svetlo. Občinske organizacije SZDL naj o vsem tem spregovorijo JASNO IN ODLIČNO BESEDO. Ni samo stvar kolektiva, če caplja za silnim razvojem drugih podjetij in sorodnih podjetij. Ne, to je skrb in odgovornost nas vseh! Spregovorimo o vsem tem konkretno pred našim vseljudskim parlamentom —

taka je zdaj naloga, ki je pred nami. SZDL lahko prav tu veliko pomaga:

— kako bo podjetje organiziralo letne dopuste? Kaj dela, ko je dovolj elektrike? Kaj počne gostinska, turistična in druga uslužbna podjetja, kjer lahko brez milijonov, a s pametnim, vljudnim in sodobnim odnosom do ljudi dosegamo naravnost čudeže (pa žal vedno znova doživljamo neprijetna presenečenja)? Kaj počne trgovina, kje je uresničitev sklepov o njeni reorganizaciji? Kako se pripravljamo na nov 5-letni plan gospodarskega razvoja, kakšen bo naš start v to obdobje novega poleta? Čemu molče prenašamo samovoljo posameznih ljudi v podjetjih, njihovo bahanje z navideznimi uspehi in pod? Čemu nepotrební zastoji v investicijah?

O vsem tem je treba povedati odločno in pošteno besedo. Reševanje teh pomembnih vprašanj — ne pozabimo, da smo še vedno sredi bitke proti nekdanji nerazvisti naši pokrajini! — bo obogatilo delo SZDL, z najrazličnejšimi oblikami bomo mobilizirali množice proizvajalcev in vseh državljanov za uresničitev plana.

Konec maja je šele in povsod lahko že prihodnji mesec občutno popravimo rezultate v proizvodnji, investiranju, gradnji kmetijskih in drugih objektov ter skratka v celokupni dejavnosti. Pri vsem tem pa nas mora prevečati zavest, da ni vprašanja, ki bi lahko šlo mimo Socialistične zveze — tribune delovnega ljudstva.

Tudi Milena iz XI. novomeške MDB je med prvimi na trasi! Skupno z drugimi brigadirji pošilja mladini novomeškega okraja najlepše pozdrave za letošnji dan mladosti!

Prvi industrijski obrat v Žužemberku

Dolgoletna želja občanov je končno uresničena. V Žužemberku je začel prejšnji teden delati obrat IEV — Industrije za elektrovezve Ljubljana. Zankrat je zaposlenih le 27 ljudi, število zaposlenih pa se bo zvečalo, ko bodo začeli delati v dveh izmenah. Računajo, da bo zaposlenih tu kmalu 150 do 200 ljudi.

Obrat ima lepe, svetle delovne prostore ter umivalnico in kopalnico v preurejenem zadružnem domu.

M. S.

Tudi Novo mesto: kemično čistilnico in pralnico

V torek dopoldne je bila v Novem mestu v okviru Stanovanjske skupnosti Center odprta kemična čistilnica in pralnica. Otvorili so prisostvovali predsedniki vseh treh stanovanjskih skupnosti in zastopnik ObLO. Obširneje bomo o tem še poročali.

Julija sejem tekstila v Leskovcu

Od 9. do 17. julija bo v Leskovcu mednarodni sejem tekstila in tekstilnih strojev. Lani je sodelovalo na njem 255 domačih in tujih razstavljavcev. Ta številka bo letos precej presežena, saj se jih je prijavilo toliko že do prve polovice maja, prigrisave pa še vedno prihajajo. Na letošnjem sejmu bo razstavljenih največ strojev in konfekcije.

Indonezijska vlada je protestirala pri vladi LR Kitajske zaradi sovražnega poročanja pekinskega radia o Indoneziji.

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je objavilo članek, v katerem je rečeno, da ima Cerkev vso pravico odločati o zasebnem in javnem udeleževanju vernikov.

V nedeljo širši posvet OSS

Predsedstvo okrajnega sindikalnega sveta je sklicalo za nedeljo dopoldne posvetovanje članov OSS in vseh predstavstev občinskih sindikalnih svetov. Ugotovili bodo uspeh občinskih sindikalnih občnih zborsov, se pomenili o metodah del in samostojnosti sindikalnih organizacij pri reševanju

Senovo na čast 10-letnice delavskih svetov

3. junija bo na Senovem praznovanje desete obletnice delavskega samoupravljanja. 3. julija bo centralna občinska proslava, 3. septembra, se pravi ob deseti obletnici prvega delavskega sveta rudnika, pa bo imel DS rudnika slavnostno sejo. Prv delavski svet v občini je imel Elektrarna in sicer 21. aprila 1950.

Elektriko so dobili v Vel. Lipovcu in na Selih pri Ajdovcu

Te dni so bila zaključena dela na elektrifikaciji vasi Vel. Lipovec in Sela pri Ajdovcu. Tako je tudi v ta odmaknjena kraja posvetila elektrika in vnesla v vas novo življenje. Nameravajo še elektrificirati Brezovo reber in Podlipo. Električni drogovji žstojijo in če bodo sredstva bo lahko tudi na Brezovi rebr in v Podlipi že letos elektrika razsvetljava. S tem bi bilo elektrificirano celotno področje Ajdovca.

M. S.

Z okrajnega pionirskega šahovskega prvenstva, ki je bilo 15. maja v Novem mestu: zmagovalna ekipa v kategoriji starejših pionirjev iz Brežic. Več o njih berite na 6. strani današnje številke

Pismo materi narodnega heroja Janka Brodariča

Draga mati!

Naša XI. novomeška mladinska delovna brigada se imenuje po Vašem sinu Janku. Seznanili smo se z življenjsko potjo Vašega sina in z njegovimi herojskimi podvigi v narodnoosvobodilni borbi. Njegovo ime smo si izbrali za našo brigado zato, ker je bil vaš Janko borben, vztrajen in požrtvovalen ter zares predan domovini. Za svoj narod je žrtvoval vse, tudi svoje življenje. Njegov lik nam služi kot svetla zvezda in kažipot, kako se je treba boriti danes za lepše življenje delovnega ljudstva. Ko pomislimo na njegov dar, ki ga je položil na oltar domovine, nam ni težko zavrteti krampe in lopate ter si prizadevati, da bo avtomobilska cesta srečna žila naše domovine, čimprej zgrajena. — Ob spominu na Vašega Janka se vedno spomnimo tudi na Vas, mati, ki ste dali domovini vse, kar vam je bilo najdražje na svetu — svojega sina. Vsi brigadirji XI. novomeške mladinske delovne brigade vam pošiljamo prišrčne pozdrave in vam želimo še mnogo let življenja v naši prelepi domovini!

Brigadirji XI. novomeške mladinske delovne brigade
»JANKA BRODARIČ«

Vsak dan: kilogram prirastka

Izkušnje, ki jih je dobilo Kmetijsko-gozdarsko posestvo Novo mesto pri pitanju telet na način »baby beef«

V juniju 1959 smo pričeli priti teleta na način »baby beef« v Podhosti, kjer smo v juniju in juliju napolnili hlev s 54 teleti. Od avgusta dalje smo začeli s pitanjem telet na obratu Zalog. Tu smo opuščenega svinjaka preuredili v pitališče: dva svinjaka za teleta v boksih in dva za privezovanje telet od 200 kilogramov dalje.

Trenutno pitamo 186 telet. Od novembra 1959 do januarja letošnega smo preuredili tudi svinjaka v Klevčevu in Orehoviču, tako da imamo sedaj pripravljenih 500 stolišč za teleta. Zaenkrat ne moremo napolniti teh hlevov, ker ne dobimo telet iz odkupa. Sedaj namreč pitamo pretežno lastna teleta; iz odkupa jih imamo le 25 v Podhosti.

Izkušnje, ki smo jih pridobili v teku enega leta, so pokazale, da lahko dosežemo povprečni prirast v teku pitanja od 0,80

do 1 kilograma na dan po glavi. V Podhosti je sedaj v pitanju 53 bikcev v teži od 250 do 500 kilogramov. Prirast v aprilu letos je bil sledeč:

- od 250-300 kg: prirast povprečno 1,31 kg pri 10 bikcih,
- od 300-350 kg: prirast povprečno 1,26 kg pri 28 bikcih,
- od 350-400 kg: prirast povprečno 1,47 kg pri 14 bikcih,
- od 450-500 kg: prirast povprečno 1,70 pri 1 bikcu.

Verona Saje v Podhosti je prav gotovo ena najpospešnejših delavk naših pitališč. V dobrih 10 mesecih je zredila telčka od pištih 90 kg kar na 400 kg — to pa je pot, po kateri moramo, če hočemo imeti dovolj mesa. Mnogi, s kvaliteto, po sedobnih načelih vzreje!

Povprečni prirast pri 53 koma-
dih je bil 1,33 kg.
Navedbi se je prirast po pas-
mah pri telcihah in bikcih:
pri sivorjavih: 1,34 kg na dan
pri 50 živalih,
pri križancih: 1,12 kg na dan
pri 3 živalih,
pri bikcih: 1,37 kg na dan pri
46 živalih,
pri telcihah: 1,06 kg na dan
pri 7 živalih.
Dosedanji povprečni prirast
po spolu:
pri telcihah: 0,72 kg na dan,
pri bikcih: 0,82 kg na dan.

Da ni bil v Podhosti dosežen
v povprečju večji prirast, je
vzrok v tem, ker nismo dali
pitanje težjih telet. Teleta, ki
smo jih vzeli v pitanje, so bila
težka komaj 60 do 70 kg. Iz-
kušnje so pokazale, da so te-
leta izpod 100 kg zelo občutli-
va ob prehodu na pitanje. Pri
mlajših teletih je prirast kom-
maj 0,30 kg na dan. Zato da-
jemo sedaj v pitališča le teleta
od 90 do 120 kg, pri katerih
dosežemo že v začetku pitanja
dnevni prirast 0,60 kg. Tako so
bili na obratu Zalog v mesecu
aprilu sledeči prirasti:

- do 100 kg: 0,64 kg na dan,
- od 100-150 kg: 0,70 kg na dan,
- od 150-200 kg: 0,94 kg na dan,
- nad 200 kg: 1,00 kg in več na dan

Iz dosedanjih izkušenj je raz-
vidno, da se lahko dosežejo pri
teletih od 90 kg dalje naslednji
prirasti:

- do 100 kg: 0,60 kg na dan,
- od 100-150 kg: 0,70 do 0,80 kg na dan,
- od 150-200 kg: 0,90 kg na dan,
- od 200 kg dalje: 1,00 do 1,40 kilogramov na dan.

(Konec prihodnjice)

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Pariska konferenca štirih predsedni-
kov je za nami. Pravzaprav ne moremo
govoriti o konferenci, ker do nje sploh
ni prišlo, temveč samo o njenem ne-
uspehu. Javno bi se bilo zdaj prereka-
ti — kakor to delajo zastopniki enega in
drugega bloka, da bi zvalili krivdo za
neuspeh drugemu na ramena — kdo in
koliko je kdo kriv. Pred seboj imamo
dejstvo, da je prišlo do zaostritve me-
dnarodnih odnosov, torej do poslabšanja
mednarodnega položaja. Pri vsem tem
pa ne gre pozabiti, da položaj navzlic
vsemu ni obupen in da vsi mostovi niso
podrti. O tem govori več dejstev.

Takoj po tiskovni konferenci sovet-
skega premiera Hruščeva v Parizu, ki
je potekala v precej napetem vzdušju,
se je pojavila možnost, da bi utegnil
Hruščev podpisati v Berlinu ločeno
mirovno pogodbo z DR Nemčijo. To bi
vsekakor še neprimerno bolj zaostri-
lo položaj kakor neuspeh pariske konfe-
rence. Toda kaj se je zgodilo? Hruščev
je v Berlinu — ob velikem olajšanju
zahodnih krogov — dejal, da v šestih
ali osmih mesecih, za kolikor naj bi
bila odložena konferenca na vrhu, ne
bo prišlo do podpisa mirovne pogodbe
z DR Nemčijo. Ta izjava je vsekakor
vplivala zelo pomirjevalno in dejansko
pomeni, da je vprašanje Berlina in
Nemčije še zmerom vprašanje, o ka-
terem bodo govorili na prihodnjem se-
stanku na vrhu.

V manjši meri je incident z letalom
»C-47« tudi deloval pomirjevalno. To le-
talo je letelo iz Kjbenhavna in je po po-
moti zašlo na vzhodnonemško ozemlje.
Sovjetski lovci so potniško letalo pri-
silili, da je pristalo. Po nekaj dneh so
sovjetska oblastva to letalo s potniki
vred izročila ameriškim oblastvom s

čestostom sicer, ki pa je bil napisan
v zmeren tonu.

Za zdaj tudi ne kaže, da bi se med-
sebojni obiski na nižji ravni ter obiski
turistov med enim in drugim blokom
zmanjšali. Vsak dan prihajajo poročila,
da razne delegacije iz ZDA potujejo v
ZSSR in obratno, izmenjava strokovnih
izkušenj na raznih popriščih se nade-
va.

več komentatorjev po svetu. Postalo je
jasno, da je problem miru širši in da
je treba vpreči vse napredne sile za
njegovo okrepitev. To je brez dvoma
eden izmed naukov pariskega ne-
uspeha.

Za sedanje obdobje bo torej značilen
poostren boj med vsemi tistimi silami,
ki si prizadevajo ohraniti mir in krepi-
ti

PO NEUSPEHU

ljuje in napredek, ki je bil s tako muko
dosežen, ni popolnoma izbrisan.

To seveda ne pomeni, da ne preživ-
ljamo zdaj zelo kritičnega obdobja v
mednarodnih odnosih. O tem govori
na primer sedanja obravnava v Var-
nostnem svetu OZN, ki je bil sklican
na zahtevo sovjetske vlade. ZSSR je
obdobju ZDA agresivnih namenov za-
radi vpada letala »U-2« na sovjetsko
ozemlje. Čutili je tudi, da so se okrepile
tiste sile po svetu, ki ne želijo spora-
zuma in bi rade položaj še bolj za-
ostriale.

Kaj je storiti v teh okoliščinah? Če-
dalje bolj se utrjuje prepričanje, da
izvenblokovske države ne smejo gledati
krizem rok — kakor je dejal predsednik
Tiťo — kako se položaj slabša. Neuspeh
konference v Parizu je očitno pokazal,
da »štirje veliki« — milo rečeno — niso
kosi velikim problemom, ki bi jih morali
reševati. Zato se sama ob sebi vsi-
ljuje misel na nekakšno posredovanje
Združenih narodov in prav to misel v
izjavi predsednika Tita je pozdravilo

mednarodno razumevanje, in tistimi, ki
bi radi odnose poslabšali. Zatorej je
pričakovati, da bo v tej ali oni obliki
prišlo tudi do ostrejših diferenciacij.
Krepitev medsebojnega zaupanja, ki je
zaradi vohunškega letala »U-2« in ne-
uspeha pariske konference, doživelo
hud udarec, bo mučen in naporen posel.
O tem si ne more nihče delati utvar.
Toda ta posel je življenjsko potreben,
ker je alternativa vojna in te si nihče
ne želi.

Če bi hoteli povzeti, bi dejali: po-
ložaj ni tako obupen, da bi morali
vreči puško in koruzo in opustiti vse
poskuse za zblizanje. Pač pa je dovolj
resen, da nasprotno terja največje na-
pore, izredno potrpežljivost in obzir-
nost, da bi se popravilo, kar se je v
Parizu pokvarilo. Če bo pariski neuspeh
posledil državnike, da se bodo bolj
temeljito lotili prečiht mednarodnih
problemov in se izogibali vsega, kar bi
lahko izživalo nasprotno stran, lahko
rečemo, da je ta neuspeh navzlic vsemu
poslabšanju prinesel le nekaj dobrega.

Na koncu: vsem enako...

V Črnomljski BELOKRANJKI so razdelili s sklepom delavskega sveta dve in pol
nadplačji, za povečanje podjetja pa potrebujejo sto milijonov dinarjev, s čimer bi
lahko zaposlili še 150 žena in deklet — Nesparten sklep DS kazni podobno
kolektivu, ki sicer prizadeva in uspešno izvršuje planske naloge

44 članov šteje kolektiv To-
varne pletenin Belokranjke v
Črnomlju. Delajo v dveh iz-

menah, 1 milijon 500 tisoč
bruto proizvoda naredi vsak.
Stroji so slabi, izrabljeni, zne-
ženi z visokimi stroški. Le 7 mi-
lijonov 600 tisoč so vredni,
pridne roke pa so naredile
lani z njimi za 66 milijonov
proizvodov. Podjetje dosega
celo višjo akumulacijo kot
marsikatero razvitejšo njego-
ve stroke. Delavkam in delav-
cem torej ni kaj reči glede
proizvodnje.

Povpreček zaslužka je bil
lani 10.900 din na mesec. Tar-
ifni pravilnik, ki sta ga spre-
jela kolektiv in DS, določa, da
bodo porabili 47 odst. čistega
dohodka za osebne prejemke,
preostalih 53 odst. pa razde-
lijo na sklade.

V občini je še dovolj žena
in deklet, ki bi se rade zapo-
sobile. Kolektiv čuti, da je obrat
premajhen. Povečali ga bodo,
so sklenili. Načrte že priprav-
ljajo, 100 milijonov dinarjev
bodo potrebovali. Težko bo
zbrati tolikšna sredstva, toda
bruto proizvod bo nato 5-krat
večji od dosedanjega. 50 mil-

lijonov bo veljala oprema
nove tovarne, 37 pa gradnja.
Se 150 žena in deklet bo potem
dobilo zaposlitev.

Kolektiv je mlad, februarja
predlani so pričeli, Marjivi so
bili, vse lansko leto so nagra-
jevali po učinku. Ker so ta-
rifne postavke nizke jim je
ostalo precej neporabljenih
sredstev. S tovarno se niso
zrasli toliko, da bi v njej ču-
tili del sebe, nekaj, kar dobro
vrča vložena sredstva. Oči so
se jim zasvetile, ko so zvedeli,
koliko denarja je še. »Razde-
lmo si dobicek!« je zavrsalo.
Delavski svet je odločil: vsak
dobi dve in pol nadplačji...

Vse leto so rezali kruh po
vložnem delu, na koncu pa so
največji kos odrezali vsem
enako. Namesto 47 odstotkov,
so za osebne dohodke porabili
kar 81,6 odstotkov. Na sklade
so dali le 18,4 odstotka. Z
enim prenatrpanim ukrepom
sta del. svet in kolektiv po-
rušila uspešnega leta — na-
grajevanje po učinku. Volk si
v sili odgrizne lastni rep in ga
poje, pravijo. Toda volk je v
to prisiljen, v Belokranjki pa
bi lahko sredstva porabili
drugače! Stroji so izrabljeni,
na investicije se pripravljajo.

Mnogo bolj bi bilo, če bi
izpolnili tarifni pravilnik, saj
bi jim lanski uspeh lahko slu-
žil kot najmočnejši argument.
Zdaj pa jim nihče ne bo pri-
znal, da so dobro gospodarili.

Požar v kuhinji

Brestaniška gospodinja J. K. je
polizkušala 9. maja zakuriti v šte-
ditniku. Ker ni hotelo goreti, je
leča drva polila z bencinom. Pri-
tem se je ves bencin vžgal, prepla-
šena gospodinja je spustila stekle-
nico na tla in v kuhinji je za-
gorelo. Hitra pomoč je preprečila
večjo materialno škodo. V kuhinji
je za 100.000 din škoda (na pohi-
stvu, šivalnem stroju in radiopra-
ratu).

Gospodinja, pri kurjenju ne iz-
gubljajte živcev, če noče takoj za-
goreti! Bolje je, da zakurite počasi
in brez bencina, kakor pa z benci-
nom in kar celo kuhinjo. Poliva-
nje tečih polen z bencinom se je
marsikateri gospodinja hudo
maševala, saj ni bilo redko, da je
pri tem zgorela cela hiša.

Uboj pri Šentjerneju

10. maja je bil v vasi Vrh
pri Šentjerneju ubit Jože Go-
renc. Umora sta osumljena nje-
gova brata Valentin in Marjan,
vendar se ni ugotovljeno, na
kakšen način in zakaj se je ne-
srečni dogodek odigral. Pre-
iskava je v teku. Ko bo zaključ-
ena, bomo o njej več poročali.

Nabirajte zdravilna zelišča

Cvet: gloja-beli trn, šmar-
nice, divjega kostanja brez de-
belega stebra, mačje tačice.

List: verbenne, gozdne, ja-
gode, regrata, bršljina, pekoče
koprivne.

Rastlin: smolnice,
grenke, navadne ramsle, diše-
če perle, koptulka s korenino,
jetrnika, plešča, krvavega mle-
čka, navadne kislice, ženkija,
pekoče koprivne.

Korenine: arnike, replca-
ča, habata-smrdljivi bezeg, me-
dvodeve tace, trobentice, male
norice, pekoče koprivne, srčne
moči.

Lubje: češminovih kore-
nin češminovih palic, krljike
Razno: hrastov mah, re-
gratova stebelca.

Razen navedenih zdravilnih
zelišč odkupujemo še razna
druga zelišča: vsa pojasnila in
cene dobite pri vsaki zadrugi ali
pri GOSADU, skladišče Novo
mesto, Slakova ul. 8.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Politične posledice inci-
denta z ameriškim vohunskim
letalom in neuspeha pariske
konference so bile na Japon-
skem takšne, da je prišlo do
hudih demonstracij proti ja-
pansko-ameriškiemu paktu. Od-
por je dosegel tolikšen obseg,
da tisk že piše o odstopu se-
danje Kishijeve vlade. Opozi-
cijska socialistična stranka pa
je zahtevala, naj bi odločil
obisk ameriškega predsednika
Eisenhowerja, ki bi moral priti
na Japonsko junija.

V Južnem Čilu je v zad-
njih dneh prišlo do strahovih
poslov, ki so dosegli po ne-
popolnih podatkih povzročili
smrt nad tisoč oseb. Katastro-
fe se ni mogoče oceniti, ker
vlada na opustošenih področ-
jih velikanska zmožnost in na-
manj milijon ljudi živi v ne-
nemnem strahu, da se bodo po-
tresi ponovili. Da bi bila nesre-
ča še večja, so potresi povzro-
čili orjaško plimo na Tivem
oceanu, ki je potovala s hi-
storično 700 kilometrov na uro
in je opustošila tudi Japo-
nske in Filipinov. Tudi kal-
ifornijska obala v ZDA je bila
prizadeta.

V Turčiji je se položaj po-
novno zaostril. Vlada je nam-
reč sklenila, da morajo ostati
zaprti do jeseni vse univerze
in visoke šole v Ankari in Ca-
giranu, kjer so 23. aprila raz-
glasili izredno stanje zaradi
studentovskih demonstracij.

V Sverdlovsku v ZSSR so
odlikovali vojakov in oficirje, ki
so 1. maja sestrelili ameriško
letalo »U-2«. Major Voronov in
kapitan Sejukov sta bila od-
likovana z redom »Rdeče za-
stave«, medtem ko je bila sku-
pina oficirjev in vojakov odli-
kovani z nižjimi redi in me-
daljami.

Obdobje za zunanje zadeve
ameriškega senata je sklenil
izvesti podrobno preiskavo o
aferti z ameriškim letalom
»U-2«.

Kmetijsko gozdarsko posestvo

proda zaradi tipizacije proizvodnje nepotrebna
osnovna sredstva:

NA KMETIJSKEM OBRATU ČRMOŠNJICE:

7 plugov Juno	7 srednje težkih voz
5 dvodelnih njivskih bran	lahak voz
4 okopalnike	zapravljivček
peresni kultivator	dvodelne sanj
mlatilnico Zmaj	2 kotla Alfa
mlin za sadje — ročni	

NA KMETIJSKEM OBRATU TRŠKA GORA:

4 težke vozove	plug
enoosni traktor	mlin za grozdje
mlatilnico Zmaj	kolo Rog
vodno črpalko	

NA KMETIJSKEM OBRATU ŠENTJERNEJ:

4 težke vozove	prešo za grozdje
brzoparilnik 2001	4 pluge
2 okopalnika	zapravljivček
3 škroplilnice nahrbtnne	

NA KMETIJSKEM OBRATU POLJANE:

sejalnico za koruzo	
ročno gnojno črpalko	
žensko kolo	

NA KMETIJSKEM OBRATU BIRČNA VAS:

reporeznico

NA KMETIJSKEM OBRATU STRUGA:

enoosni traktor	2 srednje težka voz.
ročni drobilec	lahak voz
2 ročni reporeznici	nahrbtno škroplilnico
centrifugalno črpalko	
z motorjem	

Za državna in zadruga podjetja bo licitacija 30. maja
1960 od 8. ure dalje po kmetijskih obratih kot je navedeno.
Po tem datumu bomo prodajali osnovna sredstva tudi pri-
vatnikom v smislu tozadevnih zakonskih predpisov.

Jugoslavija — dežela turizma

V zadnjih treh letih lahko
povemo Jugoslavijo glede na
močan porast inozemskega tu-
rizma na prvo mesto v Evropi.
Za njo pridejo Španija, Nizo-
zemska, Avstrija, Poljska, Ve-
lika Britanija in druge. V Slo-
veniji narašča turistični pro-
met v zadnjih sedmih letih
povprečno za 12 odst. na leto,
in sicer domači za 10 odst., ino-
zemski pa za 23 odst. Italija je
leta 1958 zabeležila le 4 odst.
več turistov kot prejšnje leto,
medtem ko sta Francija in Švi-
ca celo malo nazadovali.

Otrok pod motorno kolo

V vasi Zvirče v Suhli krajini je
povozi pred kratkim motorist tri-
letnega otroka, ki je nenadoma
prišel iz levega obcestnega jarka
na cesto in pod motor. Otroci
tudi zmoteni demno noge, dobri
pa je tudi močan udarec v zatilje.
Ta nesreča naj bi bila opomin
vsem staršem, naj ne puščajo
otrok na cesto, ker cesta ni otroš-
ko igranje. Tak primeri dajmo
misli, da bi bilo otrokom po va-
seh pametno urediti kako igranje,
kjer bi se lahko igrali pod nad-
zorstvom kakšne starejše osebe, ki
za težko delo ni več sposobna.

Vpis v enoletno šolo za bolničarje v Novem mestu

Sola za bolničarje v Novem me-
stu razpisuje na podlagi sklepa
šolskega odbora in Odioka o na-
činu izvedbe in o pogojih razpisa
za vpis v strokovno šolo (Ur. list
št. 19/1960).

V šolo bo sprejetih 35 učen-
cev. Pogoji za sprejem:

Dokončana osemletka in v pri-
meru, če bo več kandidatov kot 35,
tudi opravljen sprejemni izpit iz
slovenskega jezika in matematike;
starost: izpolnjenih 17 do 24 let.
Zdravstveno stanje se bo preverilo
na zdravniškem pregledu, ki ga bo
organiziralo vodstvo šole.

Kandidatke vložijo na upravo šole
s 30 din kolikovano prošnjo za
sprejem do 25. junija 1960.

JAVNO DRAŽBO

nepremičnin Splošnega ljudskega
premoženja, ki bo v torek, 7. ju-
nija 1960 ob 8. uri v sejni dvorani
OBLO.

Na dražbi bodo prodane sledeče
nepremičnine:

1. Par. št. 285/4 — stavbnišče z zi-
danico, par. št. 2324 — vinograd v
izmeri 3,16 a, št. 2325/1 — vinograd
v izmeri 6,35 a in št. 2325/2 — trav-
nik v izmeri 1,83 a, vse pripisane k
zkl. št. 287 k. o. Kot, za izklicno
ceno 220.000 din.

2. Par. št. 1434/2 — vinograd v
izmeri 7,91 a in št. 1490/1 — pašnik
v izmeri 2,31 a pripis. k zkl. št. 287
k. o. Približno za izklicno ceno
57.000 din.

3. Par. št. 2062/2 — njiva v izme-
ri 13,15 a pripis. k zkl. št. 33
k. o. Dragutov za izklicno ceno
52.000 din.

4. Par. št. 83 — vinograd v na-
ravnih travnik v izmeri 8,95 a, št. 88
— vinograd v izmeri 3,52 a in št.
1353 — vinograd v izmeri 2,83 a, vse
pripisane k zkl. št. 1047 k. o. Ma-
veržen za izklicno ceno 50.000 din.

5. Par. št. 247 — stavbnišče — zi-
danica in št. 2310 — vinograd v iz-
meri 6,33 a, obe pripis. k zkl. št. 221
k. o. Kot za izklicno ceno
120.000 din.

6. Par. št. 2305 — vinograd v na-
ravnih travnik v izmeri 1,40 a pripis.
k zkl. št. 221 k. o. Kot za izklicno
ceno 7000 din.

7. Par. št. 2305 — vinograd v
izmeri 12,30 a, pripisane k zkl. št.
221 k. o. Kot za izklicno ceno —
74.000 din.

8. Par. št. 2895/2 — pašnik v iz-
meri 5,32 a, št. 2895/1 — travnik v
izmeri 59,99 a, št. 2897/1 — njiva
v izmeri 1,83 a, št. 2898/2 — travnik
v izmeri 5,39 a in št. 2899/1 — njiva
v izmeri 11,81 a, vse pripis. k

S pestmi in z vrvjo nad očeta

Leopold Ferdin, avtomehanik iz
Račice pri Sevnici, se je pred ne-
davnim zvečer vračal proti domu.
Sin ga je nedaleč od domačije na-
padel in pobel ter pustil ležati na
cesti, sam pa odhitel domov po
brata pajdasa. Oba sina-zimovca
sta nato očeta odnesla domov in
mu na postelji z močno vrvjo zve-
zala roke in noge. Leopold Ferdin
je bil med napadom laže pokko-
dovan: ker je bil razen tega še
nezavesten, je oblezal na postelji,
ko sta ga sina zvezanega zapustila.
Šele drugi dan jutraj se je zbudil
iz nezavesti in sna. Zvečan kot je
bil, si ni mogel pomagati, zato je
prišel klicati na pomoč. Domači
se njegovim klicem, čeprav so bili
v hiši, niso odzvali. Vpitje na po-
maganje je nato zaslišala soseda,

ki je nesrečnega očeta rešila vezi.
Zapestja in noge je imel od vrvje
že močno podplute in zatečene.
Oba zlikovca se bosta za svoje
divjstvo zagovarjala pred sodiš-
čem (150. člen Kaz. zakonika:
protipravní odvzem prostosti). Ne-
človeški odnos obeh sinov in njun
postopek napram očetu je vso
okolico upravičeno razburilo. Živ-
mo v obdobju humanosti in raz-
vijanja človečanskih odnosov med
ljudmi, nenehno poudarjamo ve-
lik pomen družine kot osnovne
celice socialistične družbe, dva zli-
kovca pa pobijata jasnašča očeta
in ga vrhu vsa ga še kot živin-
ce zveže z vrvjo. V imenu javnosti
postopek sinov (tega naziva žal
ne zaslužita) obsodimo in zahteva-
mo najstrožjo kazni!

»KOVINOTEHNA«

veletrgovina s tehnično železnilo in kovinskim blagom
CELJE, Mariborska cesta 17 — telefon: 21-22

● vam nudí iz svojih skladišč: valjane in vlečene
proizvode iz jekla in železa, barvane kovine v popolnem
asortimanu, kroglice ležaje, orodje za obdelavo lesa
in kovin, armature vseh vrst, sanitarno keramiko ter
metalno in keramično opremo, bruse vseh vrst, vijakno
robo in žitnike, okovje vseh vrst itd.

Kot specializirana trgovina s tehničnim materialom Vas
postrežemo solidno in hitro!

CINKARNA — CELJE

METALURŠKO - KEMIČNA INDUSTRIJA
Telefon: 20-81, 24-94, 20-82, 24-95. Brzjavni naslov:
Cinkarna Celje. Železniška postaja Celje — in-
dustrijski tir: Cinkarna. Teleprinter: 033-27.

Naši proizvodi: surovi cink-min. 97,80% Zn, cinkov prah
97,0% Zn total, rafinirani cink-min. 98,70% Zn, fini cink-
min. 99,75% Zn, cinkova pločevina raznih dimenzij in
formatov, cinkovi protektorji za kotle, cinkove pralnice
valovite, cinkova žica, cinkovi strešniki, avtomobilske plo-
šče, offset plošče, žveplena kislina 60% Be, cinkova belila:
zlati pečet, beli pečet, zeleni pečet, rdeči pečet, kromov
galun, natrijev hidro-sulfid, natrijev sulfid-surovi, natrijev
sulfid-čisti, cinkosulfat, natrijev silikofluorid, bariljev sul-
fid, zelena galica, litopon, ultramarin, svinčeni minij 30%,
svinčeni minij 32%, svinčena glajenka, čista, superfosfat,
modra galica, metalit. — V valjarni uslužnostno valjamo
tudi svince, kositer in srebro.

Inkarnatka cvete!

Prosimo, ne pokosite je, temveč pustite čim
večje površine za seme. Njive očistite oljne
replice. Semena bodo odkupovale vse kme-
tijske zadruge na vašem področju. Odkupna
cena bo zelo ugodna. Vse informacije dobite
pri vaši kmet

Študenti

ŠTEV. 4

26. MAJA 1960

LETNIK I.

O reformi univerzitetnega študija

Končno prekinitev tradicije — Nov program že v prihodnjem študijskem letu

V petnajstih povojnih letih, predvsem pa zadnje čase je Jugoslavija zabeležila velike uspehe na gospodarskem, ekonomskem in kulturnem področju, uveljavila pa se vedno bolj tudi na področju jedrske tehnike. Sloves o naših izrednih uspehih je prodrl tudi preko naših meja; v svetu se uveljavljamo kot dežela, na katero je treba računati še sedaj, še bolj pa v prihodnosti. Naši uspehi so nam končno tudi zagotovili samostojnost. Razdobje po osvoboditvi pomeni za nas nenehno gospodarsko krepitev, čas socialistične graditve in socialističnih odnosov v proizvodnji. Vse to veliki in nagli razvoj zahteva tudi vedno več strokovnjakov in visokokvalificiranega kadra, ki bo kos nalogam današnjega časa. Vsi prav dobro vemo, da univerza in druge visoke šole z dosedanjim načinom, oblikami in metodami študija že dolgo ne morejo kriti vseh potreb in uspešno slediti naglemu toku časa ter dajati zadovoljivo število kadrov.

Ne moremo trditi, da ima naša univerza dolgo tradicijo; dobrih štirideset let ima za seboj, kar je v primeru s starostjo nekaterih univerz v drugih deželah kratka doba. Toda način študija na univerzi, ki je bila ustanovljena po prvi svetovni vojni, je sloneel na izkušnjah starih univerz, na njihovih me-

dr. V. Smid v Naših razgledih 8).

Torej je jasno, da bomo z uvedbo novega načina študija na naši univerzi stopili na novo pot. Kakor rečeno, se bo uni-verzitetni študij razdelil na več stopenj. Prvi dve stopnji bosta v glavnem trajali po dve leti. To bi bil dosedanj štiri letni študij. Obe stopnji bosta popolnoma samostojni in bosta nudili neko zaokroženo znanje. Diplomant prve stopnje se bo že lahko z neko kvalifikacijo zaposljal. Za prestop v drugo stopnjo bo moral zadostiti nekaterim pogojem. Študij v prvi stopnji bo vsaj na nekaterih fakultetah nudil okviren pregled snovi, druga stopnja pa bo posvečena podrobnejšemu študiju. Uvedena pa bo še tretja stopnja tako imenovani poddiplomski študij. Koliko časa bo trajala ta stopnja, še ni določeno; namenjena bo diplomantom, ki se bodo hoteli v svoji stroki specializirati.

Kako so prišli na misel, razcepiti dosednji štiri letni študij na dve stopnji? Potrebne indutrije in kmetijske namreč narekujejo izobraževanje visokokvalificiranih strokovnjakov, ki bi bili sposobni voditi proizvodnjo, ki pa bi svoje znanje pridobili ne v štirih, ampak v dveh letih.

Tako bo n. pr. na fakulteti za elektrotehniko in strojništvo že to jesen uveden etapni študij. Prva etapa naj bi trajala štiri semestre, skupen pa naj bi bil samo prvi semester. Če po prvem semestru bi se študent odločil, na kateri stopnji bo študiral, saj se bo že lahko seznanil s problematiko študija in ocenil svoje sposobnosti. Poudarek bi bil na tistih predmetih, ki so potrebni za razumevanje drugih predmetov nujno po-

trebni. Za vse študente bodo za prestop iz ene smeri v drugo potrebni diferencialni izpiti. Možne bodo še različne variacije med smermi za jakl in šibki tok. Podiplomski študij bi bil namenjen različnim specializacijam, trajal pa bo predvidoma dva do štiri semestre.

Na ekonomski fakulteti so sklenili, naj prva, dvoletna stopnja obsega enoten prvi letnik, drugi letnik pa naj bi se programsko deli na komercialno smer in finančno računovodstvo. Na drugi stopnji bosta uvedeni dve smeri: prva, dvoletna stopnja obsega enoten prvi letnik, drugi letnik pa naj bi se programsko deli na komercialno smer in finančno računovodstvo.

Rudi Pergar: FANTEK

novodstvo in še nekatere smeri. Prva stopnja se bo zaključila s komercialno diplomom za iste študente, ki bodo šli v prakso. Tisti, ki bodo študirali na drugi stopnji, ne bi delali komercialne diplome, ampak izpit iz širšega programa politične ekonomije in statistike. Pravilni naj bi se v prvi stopnji usposobili za opravljanje določenih poslov pri ljudskih odbori, gospodarskih organizacijah, združenih in podobno, dru-

ga stopnja pa naj bi bila diferencialna v štiri smeri: pravosodno, gospodarsko, upravno in družbeno-politično. Etapni študij bo uveden tudi na vseh teh-noloških fakultetah.

Stopnjski študij ne bo uveden na medicini, predvsem zaradi nekaterih objektivnih težav. Naloga oddelka za splošno medicino je, da v neprekinjenem petletnem študiju vzgoji zdravnika splošne prakse, ki bo na terenu moral obvladati raz-en diagnostike in terapije še vrsto drugih nalog. Mogoče bo do sedaj lahko uvedli etapni študij tudi na tej fakulteti. Nasprotno pa bo na stomatologiji trajala prva stopnja tri leta. V tem času si bo študent pridobil znanje splošnih medicinskih predmetov in nekaterih specialnih stomatoloških (zobne bolezni, protetika itd.). Z diplomom druge stopnje, v kateri si bodo študentje poglobljali znanje prve stopnje, študij pa bo obsegal tudi nekatere splošne klinične predmete, bo dobil študent naslov zdravnika stomatologije.

Stopnjski študij bo uveden tudi na filozofski fakulteti, vendar ne na vseh oddelkih (germanistika, romanistika, slavistika, zgodovina, umetnostna zgodovina). Vseka stopnja bo trajala dve leti. Diplomant prve stopnje bo lahko poučeval v višjih razredih osemletke, lahko pa se bo zaposlil tudi kje drugje (kot knjižničar, arhivar, v redakcijah itd.). Diplomanti druge stopnje bodo poučevali v srednjih šolah. Ponekod bo uveden tudi podiplomski študij, vendar o tem še niso razpravljali nič določenega.

Povsod so načrti predvsem za prvo stopnjo, ki bo uvedena že v študijskem letu 1960-61, že gotovi. Ponekod so jih pregle-

»ŠTUDENT« je redna priloga Dolenjskega lista — Izhaja po potrebi, urejuje pa ga uredniški odbor študentskega kluba okraja Novo mesto — Rokopise sprejema Jože Prešeren, Akademski kolegij v Ljubljani ali pa Uredništvo Dolenjskega lista, Novo mesto, p. p. 33.

Trasa nas čaka

Nekaj več kot mesec dni nas loči še od datuma, ko bodo študentske delovne brigade iz Ljubljane odpotovale na gradbišče avtomobilske ceste Bratislava in enotnosti. Ljubljanska univerza pošlje štiri brigade na traso. To je 480 študentov brigadirjev. Priprave so že skoraj zaključene. Odziv med študenti je bil zadovoljiv, kar se vidi iz tega, da je postavljeno število doseženo. Zdravniški pregledi so opravljeni. Število prijavljenec za delovno akcijo je nekoliko nižje kot lani. Toda to še ne pomeni, da se bo v resnici tudi manj študentov udeležilo delovnih akcij. Kajti vedeti moramo, da so se lani zbirale prijave tudi za republiške in lokalne akcije preko štaba za brigade pri UO ZSJ, letos pa ta štab zbira samo prijavnice za vzvezno akcijo.

Precej pokrajinskih študentskih klubov bo organiziralo v domačih krajih lokalne brigade, kjer bo tudi sodelovalo okrog 150 študentov. Lokalne akcije, ki jih organizirajo klubi v sporazumu s terenskimi oblastnimi in političnimi organi, imajo predvsem namen, da študentje tudi na tak način pomagajo napredku domačega kraja, največje tesnejše stike z mladino na terenu, s srednješolci in tudi s samim krajem, kjer se bodo morda že čez leto ali dve zapostili.

V našem okraju je predvidenih več manjših lokalnih akcij: v Žužemberku, Novem mestu, Vidmu-Krškem in Trebnjem. Taborniška brigada v Novem mestu bo nedvomno največja v okraju, toda ne smemo zapostavljati pomena drugih akcij.

Študente! Študente! Dijaki! dijakinje! Kakor vidite bo razen vzvezne akcije še dovolj dela tudi v našem okraju. Če se še niste prijavili za brigado, prijavite se čimprej pri vodstvu našega kluba ali pa pri mladinskih vodstvih svojih šol!

Lokalna akcija v Žužemberku

Meseca februarja je občinski komite LMS v Žužemberku na pobudo študentskega kluba sklenil organizirati lokalno mladinsko delovno akcijo. Besede niso ostale na papirju; dokončno je določeno, da bo brigada delala od 25. junija do 13. julija, ko bo občina Žužemberk praznovala svoj občinski praznik.

Delovnišče: graditev športnega igrišča ob Krki, hkrati pa bodo brigadirji pomagali tudi pri dograditvi vodovoda.

Kdo vse bo v akciji sodeloval? 30. aprila je bilo v Žužemberku posvetovanje vseh študentov, dijakov in učencev strokovnih šol s občinskimi predstavniki. Od 37 udeležencev se je za akcijo prijavilo 34 ljudi. Nekaj študentov bo dal še klub, zaželeno pa je, da bi se v bri-

gado vključilo tudi nekaj mladine s terena, saj bo velik poudarek prav pri zbliževanju med mladino, ki študira in mladino, ki je vključena v proizvodnjo. Pričakujemo tudi odziv iz osmega razreda žužemberške osemletke. Vabljeni so tudi dijaki drugih šol.

Pomen akcije bo v tem, da bomo poleg fizičnega dela razvili še druge oblike dela brigadirjev na terenu. Pričakujemo, da bo ob dobri organizaciji

brigada odigrala tisto vlogo, ki jo ob podobnih akcijah opravljajo delovne brigade. Nove prijave pošiljajte na Obč. komite LMS Žužemberk. Sprejemajo jih tudi člani pripravljalske štaba: Jože Skufca, Jože Senica, France Smolčič, Angela Trlep, Janex Stupica in Jože Mrvar.

Odhajmo si! Polno je dela in z velikim zaupanjem in jutrišnjim dan ga bomo z veseljem premagali. Žužemberk nas čaka kot nezorana ledina.

Občinski predstavniki v Ljubljani

V APRILU SO PRIŠLI V Ljubljano med svoje študente predstavniki skoraj vseh občin novomeškega okraja. V Žužemberku so pripravili razgovor doma. Govorili so v glavnem o družbenih planih občin in potrebah po kadrih in seveda tudi o štipendijah. V prihodnje bo treba na take sestanke povabiti tudi srednješolce, ker bi tako lahko veliko več govorili o kon-

kretnih akcijah, ki naj bi prišle v poštev kot skupno delo študentov in dijakov na terenu.

Analiza teh razgovorov bo objavljena v prihodnji številki Študenta, ko bomo razpolagali z vsemi izjavami občinskih predstavnikov.

Naši člani v Beli krajini

V soboto, 14., in nedeljo, 15. maja, je naš klub organiziral ekurzijo po Beli krajini. Udeleženci so si v soboto ogledali obrat Novoteksa v Metliki in Belt v Crnomlju, popoldne pa so se prepeljali na Vinico, kjer so skupaj z doma- nino Vinico.

V nedeljo so si študentje ogledali še nekaj partizanskih krajev in zvečer v Novem mestu zaključili ekurzijo. To je bila prva večja akcija kluba v počastitev dneva mladosti. Udeležila sta se je tudi dva arabska študenta, ki študirata v Ljubljani.

Zahvaljujemo se Obč. ljudskemu odboru Crnomlja za materialno pomoč in za prevozno sredstvo.

Ivan Tisu

Tudi dve nači ekipi ob žici

Na pobudo »Ob žici« okupirane Ljubljane sta naš klub zastopali dve ekipi. Nastopili sta v kategoriji množičnega partizanskega marša. Zenska ekipa, ki je bila tudi prijavljena, zaradi objektivnih težav ni mogla nastopiti.

Ekipo I so sestavljali: Brglez, Sušnik, Smolčič, Klobčar, ekipo II pa: Skufca, Hrovatič, Gerden, Slatner in Tisu.

Se en razgovor v Novem mestu

Centralni odbor ZSJ je poslal v posamezne republike posebno komisijo, da bi ugotovili, kakšna je povezava študentskega kluba s klubov s terenom, štipendistov z dajalci štipendij in podobno. Komisija je v Sloveniji obiskala okraje Maribor, Nova Gorica, Koper in Novo mesto. V Novem mestu so bili razgovori 1. aprila na OK LMS. Razgovor so so udeležili predstavniki OO SZDL, predstavniki OLO, predstavnika tovarne zdravil Krka in predsednik OK LMS.

OK LMS je komisijo, ki so pohvalno izrazili o pomoči okrajnih forumov našemu klubu in so si pol-poldne ogledali tudi tovarno zdravil KRKA ter se zadržali s predstavnikoma podjetja v krajšem razgovoru. Vsekar so iz Novega mesta odnesli dobre vtise.

NAŠ LITERARNI KROŽEK

Pismo iz gimnazije

Udoh in tradicijah. Pri ustanavljanju mlade univerze ni nihče mislil na nove oblike in metode. — To se do danes še ni bistveno spremenilo.

S problemi našega šolstva si odgovorni ljudje že dalj časa belijo glave, in iščejo pravilne rešitve, primerne za današnji čas in potrebe. Srednješolski študij je v glavnem že reformiran. Sedanja oblika je verjetno najboljša, vendar bo o tem izrekla dokončno sodbo prihodnost. Glavna in najtežavnejša naloga — reforma visokošolskega študija — pa je še pred nami. Pred dvema letoma je bil izdan zakon o štiri letnem univerzitetnem študiju, ki naj bi proizvodnjo zagotovil v najkrajšem času zadostno število kadrov. Toda ta reforma je bila v glavnem opravljena le na papirju, kajti učni programi in metode dela so več ali manj ostale iste. Le na redkih fakultetah so se dela resno lotili in vsaj delno skrbili preobsežne programe. Vendar pa so tudi novi programi vsebovali precej nepotrebnega balasta. Jasno je, da s tako reformo ni bilo študentom kdo ve kako ustreženo. Zadnje leto pa se vedno bolj razpravlja o korenitni in — morda — dokončni reformi visokošolskega študija, o tako imenovani inverziji. Upam, da popolnoma upravičeno trdim, da pomeni ta reforma pravcato revolucijo v našem šolskem sistemu in dokončno prelomitev s tradicijo. Bistvo inverzije je v tem, da se dosedanj štiri letni študij razdeli na dve, oziroma v tri stopnje. Dosedanje razpravljanje in ukrepanje v zvezi s spremembami na univerzi ima namen v prvi vrsti reorganizirati univerzitetni študij, manj pa reformirati notranje pedagoško delo na univerzi. Vsekaror pa bo treba prav v tej smeri delo še nadaljevati.

Kadar premišljamo o literarnem krožku, si kar težko predstavljamo čisto določeno nalogo, ki jih naj bi opravljala ta sekcija. Največkrat je veliko razglabljanje o sami metodi dela, toda ko preide-mo iz začetniške težave, lahko že rečemo, da je krožek začel delovati. Eden uspešnejših literarnih krožkov je prav gotovo Literarni krožek na novomeški gimnaziji. Njegovi člani so našli pravo metodo. Vnesli pa so v svoj program še mnogo več, kot smo navajeni v ostalih krožkih, ovrhili so svoj repertoar in ga priključili svojim možnostim. Danes so lahko člani tega krožka ponosni na svoje delo, na toliko uspešnih nastopov po slovenskih gimnazijah, pred tujo publiko.

Literati so se sestajali enkrat tedensko, prebirali svoje pesmi in prozna dela ter se pogovarjali o

nama ne berejo več svojih stvari, ampak se seznanjajo z deli sedaj ustvarjajočih avtorjev — se pravi, da se izobražujejo. Ta način se je obnesel, je pa tudi zanimiv, saj se mora vsak član na nekaj pripraviti, nato pa na sestanku pove svoje mnenje. Literarni krožek vodi Alenka Auersperger.

Druga oblika delovanja so številne prireditve oziroma gostovanja nekaterih članov na drugih gimnazijah. Tako je bilo že takoj v začetku tega šolskega leta gostovanje v Crnomlju. Nato so navezali stike z literarnimi krožki na gimnazijah v Celju in Jesenicah. Kmalu po nastopu v Crnomlju je bil v Celju literarni večer treh gimnazij, jeseniške, celjske in novomeške. Novomeški gimnazij so zastopali: Alenka Auersperger, Jože Sintič, Zlata Pestner in Ivan Povše. Literarni večer je bil pomemben v tem, da so se srečali zastopniki vseh slovenskih pokrajinskih ločenih šol.

V zimskih mesecih je bilo nekako zatise; izjema je bil le nagradni natečaj, ki ga je organizirala mladinska organizacija v Celju in na katerem je sodelovala Alenka Auersperger (UL in NOI, nagrada za poezijo). Jeseničani so nas povabili letošnjo pomlad; gimnazijo je zastopal Jože Sintič. Navsezadnje je prišlo na vrsto tudi Novo mesto. Na literarnem večeru so nastopili sodelavci revije Mlada pota, tako da je bila prireditev že kar republiškega značaja. Od naših gimnazijcev so sodelovali trije: Alenka Auersperger, Jože Sintič in Zlata Pestner. Jože Sintič se je udeležil še nedavnega literarnega večera v Celju. — To je bila tako imenovana druga oblika delovanja literarnega krožka; pri njem pa obstaja še tretja oblika: gimnazij-ski list Stezice.

»Stezice« so sicer samostojne, vendar sestavljajo njihov uredniški odbor vsi člani literarnega krožka. List se prebija v življenje že osmo leto. Stezice je doslej urejeval Jože Sintič, in novozvoljena glavna urednica pa je Zlata Pestner, ki je takoj začela pridno delati. Do konca šolskega leta bo izšlo osem števk. To je v primerjavi s podobnimi šolskimi glasili prav lepo število. Največji uspeh so doživeli Stezice lansko

Rudi Pergar: DEKLE

tem, kar je bilo prebranega. Ker je večših prispevkov zmanjkalo, se je bilo treba odločiti za nove oblike dela, ki bi literarni krožek številčno okrepile in vsebinsko razbale. Zdad na sestankih več-

Sodelovanje med študentskimi klubi

Da bi prišlo do čimboljšega sodelovanja med pokrajinskimi klubi, vabijo posamezni klubi ob raznih večjih akcijah predstavnike ostalih klubov. N. pr. na razne ekurzije, športna srečanja z mladino na terenu in podobno. Za naš klub lahko rečemo, da ima zelo dobre stike z ostalimi klubi, posebno še s Klubom gorških študentov. Po eni ali predstavniki se je že udeležil dveh njihovih akcij, mi pa smo na naše akcije povabili njihovega. Na ekurzijo po Beli krajini smo tudi povabili predstavnike ostalih klubov, dva naša člana pa sta se udeležila pohoda po slovenski Istri, ki ga je organiziral Klub študentov okraja Koper.

Sodelovanje pa ne obstaja samo v zamenjavi članov klubov za raz-

Prvenstvo klubov v namiznem tenisu

Namiznoteniška ekipa našega kluba je pred kratkim sodelovala na prvenstvu pokrajinskih klubov v namiznem tenisu. V precej močni konkurenci je med osmimi ekipami zasedla 4. mesto, za Kočevskim, Koprskim in Gorškim klubom. Ekipa je bila v postavi: Berger, Mišec, Pleč, Plavec in Uhl.

Zgodba o dveh tovarnah

kakor jo te dožive študent

Nič posebnega ni, če pride 30 ali 40 študentov na Dolenjsko; tu smo vendar doma. Fridemo pa na Dolenjsko zato, da bi si ogledali dve tovarni. Tu se nekaj ustavi. Kar naenkrat se zamislimo ob nečem. Kaj? Teh stvari ne poznamo? Seveda jih poznamo. Videli smo že njihove reklame v časopisih, morda o njih kaj brali, morda bi vedeli celo, kaj v tej ali oni tovarni delajo.

Vendar pa smo zdaj hoteli na lastne oči videti dve tovarni: Industrijo motornih vozil in Novoles. Radi bi zvedeli, kakšne so te tovarne znotraj, v svojem drobovju, radi bi razumeli vsaj del mistega truda, ki ga v naše tovarne vlagajo naši ljudje. Morda je bil kdo od nas razočaran nad tem, kar je videl, ker je pričakoval kaj več. Morda pa tudi ne. Marsikdo ni pričakoval kaj posebnega.

CETRA JUGOSLOVANSKA TOVARNA AVTOMOBILOV. Rast tega podjetja bi moral poznati vsakdo. Iz skromne hale sta zrastle dve močniji, iz navadne mehanične delavnice se je razvil montažni oddelke, iz katerega gredo po vsej Jugoslaviji znani avtomobili IMV. Zdaj imamo tu pravo tovarno avtomobilov s svojo znamko in svojim tipom avtomobila. Edini uvožen del avtomobila je motor, vse ostalo je domača proizvodnja. Konec leta bodo izdelali 5 avtomobilov na dan, do konca leta vsega 900. To niti ni malo. Po vsem, kar so v tem podjetju že naredili, moramo verjeti, da bodo plan dosegli.

V tovarno pa se stekajo mladi ljudje. Iščejo dela, hočejo si pridobiti kvalifikacijo, kmalu želijo sodelovati pri upravljanju podjetja, rasejo s podjetjem, uspeh ali neuspeh podjetja čutijo sami. Ljudje postajajo duša podjetja. To je današnja tovarna.

Nismo šli v tovarno samo zato, da bi videli gole kose železa ali kak varilni aparat in malo hišico, ki se ji pravi avtomobil. Hoteli smo spoznati tudi del (morda čisto osebnega) življenja tovarne. Nekaterim je to prav gotovo uspelo. Treba je imeti samo odprte oči in z njimi nekaj videti. Odšli smo zadovoljni.

Presenetila nas je tudi druga tovarna. NOVOLES. Pravo nasprotje. Namesto železnih opikov — leseni ostružki. Izdelke izvažajo daleč izven meja naše širše domovine; največ v ZDA. In obrat v Straži TOVARNA, KI SE JE RODILA V ŠESTIH MESECIH. Ob vstopu v tovarno na enem koncu — debeli bukovni hlodi (katerih go-

tovo ni bilo treba posebno iskati po okoliških hribih), ob izhodu na drugem koncu dvorane — lepe, gladke lesenitne plošče. Niti nismo opravili dolge poti, zato smo na koncu kar presenečeni.

V tovarni delajo skoraj sama mlada dekleta iz okoliških vasi. Morda so prav one najbolj želele to tovarno, saj imajo zdaj delo in zaslužke skoraj doma. Zdad je vsakdo našel svoje: nova tovarna in mlade roke; prvo ne more žveti brez drugega, drugo ne brez prvega. Vsakdo na svetu mora nekoč najti svoje, kar se neke povezanosti vse poti. Tako tudi v dolini Krke.

J. Prešeren

Spomin z ekurzije: naša skupina pred Industrijo motornih vozil v Novem mestu (Foto: France Smolčič)

LIRIKA MIRANA JARCA

Ves pesniški svet Mirana Jarca v prvi fazi njegovega razvoja, do leta 1925 se suče okrog človekovega odnosa do vesoljstva (kozmična poezija). Temu osrednjemu problemu se mora podrediti tudi erotično čustvo. Pesnik je ves zaposlen z bojem s kaosom za kozmos. Te pesmi so neke vrste beg iz resničnega življenja. V romanu pravi za Bohoriča: »Čedalje bolj se pogreza v svet, ki si ga je izsajal kot trdnjavo proti življenju, zalivajoč ga od vseh strani.« (str. 125). — Leta 1927 piše: »Sebi samemu se ne čudim, če sem zaprt za kitajski zid, ker je pregrado okrog mene« (Ms 48-II). Vendar te pesmi niso samo beg iz osvražene meščanskega sveta, marveč so tudi izraz njegovega pogleda na umetnost, kakor ga je izrazil v članku Umetnost in življenje (Dis, 1924): »Velikina umetnine se očituje v tem, v kolikor nas je duhovno zlitje z dotičnim delom raztelesilo, v kolikor nas je pobrezčalo in nam uspravilo jaza in voljo, da začujemo v tem novem stanju govornico skrivnostnih obdajajočih nas sil ki jih sicer vedno preglašajo dnevniki kriki našega samoljublja.«

Da je beg h kozmičnim vprašanjem izraz protesta zoper

vrstno duhovno življenje; le-to se lahko sprosti šele ponoči. Takratna družba nastopa v izgnanosti kot »ogromni kaos, ki išče«. Predvsem pa je tesno povezan s takratno stvarnostjo: ciklus pesmi Godba na potapljaljski ladji. To je pesnikova vizija Evrope. Pesnik primerja človeka s prilo in ugotovi:

»Kako vesoljno smo osvraženi«

Kako smo osamljeni sredi prirode pustinje. Ni nam še dom dograjen kakor drugim stvarjem

Razen osamljenosti in osvraženi v odnosu do prirode izraža ta ciklus tudi osamljenost in »tujenost posameznika v

Rudi Pergar: IZ SKICIRKE

odnosu do drugih ljudi, kar je najjasneje izraženo v prvi obliki (Dis, 1923), ko zaradi takega stanja klič, naj se ljudje ljubijo in naj bodo bratje med seboj, »kakor na daljnem otoku ponesrečeni, ki ladjo pogoltnil jim je ocean«. Posledica njegovega individualnega upora zoper takratne družbene razmere in rezultat praktičnih izkušenj je krik: »Sredi kaosa sem sam. sam...« (Človek in noč).

DENAR

»Jutri pišemo seminarsko nalogo. Boš pisal?«

»Kje pa...«

»Moras, drugače ne boš dobil podpisa!«

»Ne morem. Točkujem stanovanja. Imam jih se ce-«

vajset. V dveh dneh mora biti končano.«

To je bilo dovolj. Stanovanja, točke, denar. Denar

namesto stipendije, denar na račun izpitov, mogoče

na račun semestra.

»Studiramo po novem učnem načrtu. Končali bomo

v štirih letih. J. P.

AVTO

Auto je stal vso zimo pred vhodom v kolegij. Decembra ga je Kičo pripeljal iz Nemčije. Tik preden je izšel nov carinski zakon. Vozil se ni, ker ni imel denarja, kvečjemu ga je včasih vžgal, da bi mu stroj ne zarjavel. Na njem so se nabrale različne smeti, tako da se je komaj razločila prava barva.

Poleti ga je Kičo odpeljal domov. V Bosno. Morda ga je tam čakala ista usoda.

JOZE PREŠEREN:

IZPOVED

Nikogar ne bom prosil, naj mi pokloni lepoto, ki je sam ne bom videl. Nikogar ne bom klical, če bo moje srce nepeorana njiva. Nikogar ne bom klical, če bom sam, ker v meni bo tisoč poti to lepote.

JOZE PREŠEREN:

OKNA V APRILU

in ti, v široki reki umirajočega sonca, ste v meni.

V rdeče obarvano strego večera riveva

nafne silhuete.

V aprilu so odprta

usa okna.

Nema, utrujena

rodiva mimo njih.

JANEZ KRAMAR

VIZIJA

I

Brez listja tam stoji okrađeno drevo

in veter v njem ječi, o Človek, Lepoti v slovo.

V kristalnem jutru zasneženo

z golimi rokami do neba

lovi toplino izgubljeno našega jeklenega src

II

Veter nad poljem kot vzdih šušti,

šepeta mu v slovo, šepeta...

ko jih je sklonil glavo,

že davno brez sanj, idealov

(zaprl jih z zadnjimi durni je v svoje srce — o Človek v stoletju atomov,

mar s strojem zamenjal jih boš?)

Jo, trta v gorici spomlad

se joče, o joče...

in sok svoj razliva — in človek steklenih oči in duše jeklene — in veter nad poljem,

ki nemo ječi...

in zemlja kot usta nešteta

iz globin šepeta in kliče zaman:

o Človek, o Človek,

ni topla več tvoja mi dlan...

Glosa

V razredu je bilo trideset drobnih glav in profesor. Trideset misli in ena. V razredu je bil tudi on, ki je bil doma s kmetov, ki se je razlikoval od drugih le po tem, da je bil slabše oblečen in da ni bil gladko počesan. Vživel se je v mestno življenje in kmalu bi se tu počutil kot doma. Rad je hodil v šolo, saj se je tu izpolnjevalo nekaj tistega, kar je včasih le v sanjah doživljal. V šoli pa le ni bilo vse tako, kot si je kdaj prej predstavljal. Opazil je, da tu vrednotijo človeka po tem, kako je oblečen in počutil se je užaljenega; v svojem drobnem srcu je začutil prva razočaranja in včasih so mu prirele v oči čisto drobne solze.

V razredu pa je bilo trideset src in eno. Trideset misli različnih od ene same. Ta dan je bil vprašan naš fant s kmetov. Ni dobro odgovoril. Na čili se ni in tega se je sam prav dobro zavedal in ni mu bilo veseno. Tedaj pa je zaslišal besede:

»Bolje bi bilo, da bi šel domov past krave...«

Več ni slišal, čeprav je nekdo še govoril. V njem se je zgradba lepega in velikega porušila. Za zmeraj. V oči so mu prišle solze, velike in grenke. Domov je prišel utrujen in žalosten. Vso pot je jokal.

J. P.

MALI OGLASI

Absolvent ekonomije, s predvideno kariero po diplomu, srednjih let, eili spoznati mlado deklo do 45 let, i kmečko doto (v skrajnem primeru je lahko tudi učiteljica), za medsebojno pomoč. Zaročnik ni izključen. — Ponudbe pošiljate na uredništvo priloge pod »Koristne investicije«.

Nadebudna brucka germanistike (od zadetka te pedagoške in izredna slušateljica Gosnake srednje šole (odsek za kavarne), prirodno lepa in naravno inteligentna, želi spoznati primerno »staroško« (lahko tudi s plešo) za študijsko izpopolnjevanje pri praktičnem delu. Ponudbe pod »Vsakdanje in pogosto«.

Na poti od Kolovrate, mimo Sečice, Evrope, Siamitica do Leva sva izgubila tri izpitne roke. Poštenega najditelja prosiva, da javi na naslov: Janez Goba, RIO, non-stop ali Misko Zlampljč, VP 040404, Bileča.

Izgubil sem vsako sled za »študijem« — Morebitnega poznavalca ali najditelja prosim, da javi na uredništvo pod »Perspektivni absolvent«.

S prvenstva pionirjev v šahu: zmagovalna ekipa pionirk iz PODBOČJA pri Kostanjevici

Odlični uspehi mladih zasavskih šahistov

Okrajni prvaki: SENOVO pri mladincih, BREŽICE pri starejših in mlajših pionirjih, PODBOČJE pri pionirkah.

Okrajna zveza Društve prijateljev mladine je preteklo nedelje v Novem mestu priredila okrajno pionirsko šahovsko prvenstvo. Ukupno so se udeležile ekipe, ki so se zbirale na okrajnih prvenstvih. Pionirji in pionirke so tekmovali v treh starostnih skupinah.

V skupini mlajših pionirjev so bili najboljši pionirji iz osnovne

šolske zveze. Tudi tu so bili najboljši pionirji Osnovne šole Brežice (Kastelic, Baškovič, La-

kup in Filipah), drugi so bili Senovci in tretji pionirji iz Senu-

rupeta. Preseneča slab plasma novomeške skupine (4. mesto),

ker so vse do zadnjega kola lo-

vil vodočo ekipo iz Brejce. Ko

pa so videli, da prvaki ne more-

jo več postati, so izgubili voljo

in v zadnji dvoboj z 0:4 ter zasedli

komaj četrto mesto.

Mlajši mladinci so letos prvič

tekmovali v svoji skupini. Naj-

boljši so bili mladi Senovčani, ki

so se pred kratkim že izkazali na

simultanki prvokategorijskih Rad-

ovčevih.

Šahovska zveza Slovenije je tu-

di letos organizirala tekmovalje

za pokal maršala Tita, v katerem

igrajo štiričlanske ekipe. Po ob-

činskih in okrajnih tekmovaljih

so preteklo soboto v nedeljo v

Ljubljani priredili republiško tek-

movalje, v katerem je nastopilo

14 najboljših ekip Slovenije. No-

vomeški okraj je zastopal močna

ekipa Šahovskega društva Novo

mesto, ki so jo sestavljali prvo-

kategorijci Mitja Sila, Slavko Si-

tar, Aleksander Radovanovič, Ju-

re Picek in drugokategorijci Ju-

re Picek.

Ekipa Novega mesta je dosegla

izredni uspeh, saj se je iz Ljub-

ljane vrnila neporažena. Da ni

pršla v finale ni kriv poraz, am-

pak tekmovalni pravilnik. Odlo-

činski dvoboj v III. kolu s prvo

ekipo LSK (Ljubljana) so nam-

reč igrali neodločeno — 2:2, ker

pa preostali dvoboj, da gre na-

prej ekipa, ki ima boljši rezul-

tat na prvih treh deskah, je postal

LSK finalist in bo zastopal (po-

leg Jesenic in Maribora) Sloveni-

jo v tekmovalju najboljših ekip

FLRJ.

Pot novomeške ekipe do tega

uspeha je bila težka: v prvem

kolu jim je zrel črni doboj za na-

sprotno ekipo »Obračun« iz

Maribora. Tu niso imeli večjih te-

žav in so po zanesljivi igri zma-

gali s 3:1. Škerlj in Sitar sta za-

magala, Sila in Radovanovič pa

sta remizirala. V drugem kolu so

se pomerili z zelo močno ekipo

LSK II. v kateri igrajo mladi,

nadarjeni ljubljanski šahisti. Če-

prav so dobro igrali, so se morali

zadovoljiti le z neodločenim iz-

idom 2:2. Sila in Škerlj sta remi-

zirala, Sitar je zmagal in Rado-

vanovič izgubil. Ker pa so imeli

Novomeščani boljši rezultat na

prvih deskah, so se ustavili v

III. kolu, kjer so se pomerili s

največjim favoritom tekmovalja

— LSK I. To je bil zelo težak na-

sprotnik (v ekipi igra tudi ve-

lemljster Pirc, med drugim mo-

sting. Vidmar ter 3. moštveni ka-

didat), zato je neodločen rezul-

Rudi Pergar: AVTOPORTRRET (1939)

Lep uspeh brežičkih in senovskih pionirjev

dosegli starejši pionirji oziroma mladinci iz Senovega. V najmoč-

nejši skupini so zasedli 3. mesto

skupno s Kranjem za Ekipami Ma-

ribora in Lendavi pred Dom-

salami, Rogosko Slatino, Novo Go-

ricico, Izolo itd.

Uvrstitev med najboljše je lep

uspeh, ki daje upanje, da bosta

Senovo in Brežice kmalu dobila

nekaj dobrih šahistov. Naraščal je

posebno v Zasavju zelo dober, sa-

mo poskrbeti je treba, da se ta

talenti ne izgubijo, da se mladim

šahistom omogoči nadaljnji napre-

dek. fm

Novomeščani 3. - 4. v LRS

Šahovska zveza Slovenije je tu-

di letos organizirala tekmovalje

za pokal maršala Tita, v katerem

igrajo štiričlanske ekipe. Po ob-

činskih in okrajnih tekmovaljih

so preteklo soboto v nedeljo v

Ljubljani priredili republiško tek-

movalje, v katerem je nastopilo

14 najboljših ekip Slovenije. No-

vomeški okraj je zastopal močna

ekipa Šahovskega društva Novo

mesto, ki so jo sestavljali prvo-

kategorijci Mitja Sila, Slavko Si-

tar, Aleksander Radovanovič, Ju-

re Picek in drugokategorijci Ju-

re Picek.

Ekipa Novega mesta je dosegla

izredni uspeh, saj se je iz Ljub-

ljane vrnila neporažena. Da ni

pršla v finale ni kriv poraz, am-

pak tekmovalni pravilnik. Odlo-

činski dvoboj v III. kolu s prvo

ekipo LSK (Ljubljana) so nam-

reč igrali neodločeno — 2:2, ker

pa preostali dvoboj, da gre na-

prej ekipa, ki ima boljši rezul-

tat na prvih treh deskah, je postal

LSK finalist in bo zastopal (po-

leg Jesenic in Maribora) Sloveni-

jo v tekmovalju najboljših ekip

FLRJ.

Pot novomeške ekipe do tega

uspeha je bila težka: v prvem

kolu jim je zrel črni doboj za na-

sprotno ekipo »Obračun« iz

Maribora. Tu niso imeli večjih te-

žav in so po zanesljivi igri zma-

gali s 3:1. Škerlj in Sitar sta za-

magala, Sila in Radovanovič pa

sta remizirala. V drugem kolu so

se pomerili z zelo močno ekipo

LSK II. v kateri igrajo mladi,

nadarjeni ljubljanski šahisti. Če-

prav so dobro igrali, so se morali

zadovoljiti le z neodločenim iz-

idom 2:2. Sila in Škerlj sta remi-

zirala, Sitar je zmagal in Rado-

vanovič izgubil. Ker pa so imeli

Novomeščani boljši rezultat na

prvih deskah, so se ustavili v

III. kolu, kjer so se pomerili s

največjim favoritom tekmovalja

— LSK I. To je bil zelo težak na-

sprotnik (v ekipi igra tudi ve-

lemljster Pirc, med drugim mo-

sting. Vidmar ter 3. moštveni ka-

didat), zato je neodločen rezul-

ke iz Osnovne šole Podbočje pri Kostanjevici, Glavarič, Bazil Anica in Faniha ter Hribar. Druge so bile predstavnice občine Novo mesto — Osn. šola Sentjernej in tretje pionirke Osn. šole II iz Brežice.

Pionirke so tekmoval v enotni skupini. Najbolše so bile pionir-

V BANKO PO KREDIT

za katerega bo treba plačevati obresti, nepobrani davki pa čakajo na izterjavo, ki teče letos vse prepočasi — Oblo naj odpravijo vsa nepotrebna zavlačevanja okrog pobiranja zapadlih davkov

15. maja bi morale biti vplačane vse obveznosti iz dohodnine in občinskih doliad druge akontacije. Tega dne bi torej morali biti vplačani vsi davki za prvo polletje letošnjega leta. Na žalost je drugače. Kar oglejmo si, kako je po občinah: v brežiški so izterjali 47%, vseh dohodnin in doklad za prvo polletje, v črnomajski 54%, v metliški 46%, v novomeški 55%, v senovški 61%, v sevnški 56%, v trebanjski 48%, v videmsko-krški 70% in v žužemberški 53%. Najboljša je torej občina Videm-Krško, najslabša pa Metlika. Namesto 509 milijonov je bilo v prvem polletju vplačanih le 276 milijonov dinarjev dohodnin in doklad, ali 55%. Zastanka je torej kar 233 milijonov. Vsota neizterjanih dohodnin se bo še povečala, ker so poletni meseci v kmetijstvu za denar »sušni«. Ze več let razpravljamo o tem, da morajo občine v začetku leta pohiteti s predpisovanjem akontacij in izterjavo, saj ima davkoplačevalec največ izterjavo pozimi in v zgodnji pomladi. Navzlic temu delamo še vedno po starem. Občine odlašajo s predpisovanjem akontacij, čekovne položnice leže nato še po

krajevnih odborih, posledica pa so žalostne številke, ki smo jih navedli v uvodu. Občine bodo zdaj za kritje proračunskih izdatkov najemale pri bankah kredite, plačati bo treba obresti in tudi nemalo potov bo, preden bodo krediti odobreni. Sredstva, ki bi jih lahko koristneje uporabili drugod, bomo zaradi malomarnosti v obliki kreditov uporabljali za kritje proračunskih izdatkov.

Občinski proračun potrdijo odborniki obeh zborov kot predstavniki volivcev. Takrat postane proračun v mejah občine zakon, zato so upravni organi dolžni poskrbeti, da se tako v dotok dohodkov kot v uporabi izdatkov dinamično izpolnjuje. Če so uprave za dohodke zaradi pomanjkanja uslužbencev nesposobne naloge pravočasno izpolniti, jim v začetku leta pri tem lahko pomagajo tudi uslužbenci iz drugih oddelkov. Morda ne bi bilo odveč razmisliti o dostavi čekovnih položnic prek pošte, čeprav trdim, da bi to preveč stalo. Povedali smo že, da tudi od kreditov plačujemo obresti. Poudarjamo še enkrat: občinski odbori se bodo morali resneje lotiti predpisovanja akon-

tacij in bolj skrbeti za dinamični dotok proračunskih dohodkov. Vsaka malomarnost ali zavlačevanje se tu maščuje vsem državljanom, zlasti še, ko vendar vse davke spet vrnejo v različnih oblikah vsem davkoplačevalcem. Ne poznamo namreč primera, da bi kjerkoli v okraju doslej ljudje dejali: ne potrebujemo denarja za popravilo cest in potov, ni nam treba pomagati plačevati učitelje in profesorje, za elektriko, nove vodovode, pralnice in vse drugo bomo že sami zbrali potrebna sredstva! Ne, kaj takega se nismo slišali. Nasprotno, vse občine imajo nešteto potreb — navzlic temu pa letos v prvem polletju tudi kar za 233 milijonov nepobranih davkov!

Čemu taka nepotrebna in škodljiva neodločnost pri uresničevanju uradnih dolžnosti? Tudi redno plačevanje davkov je ena izmed nalog, da bomo dosegli letošnji družbeni plan do 29. novembra. Občinski ljudski odbori bi zategadelj morali posvetiti pobiranju davkov več učinkovite skrbi, prizadeti državljani pa naj takoj uredijo svoje zastanke! Korist od tega bomo imeli vsi.

V ponedeljek zjutraj je stekla proizvodnja surove opeke v novi opekarni Kanizari pri Črnomlju. Za zdaj bodo žgali opeko še v poljskih pečeh, avgusta pa bodo zakurili moderno krožno peč. Nova kanizarska opekarna bo dajala na leto 4 in pol milijone opečnih enot; od tega bo milijon zidakov, drugo pa bodo votlaki. Industrija gradbenega materiala v okraju je z novim podjetjem in njegovim prizadevanjem kolektivom veliko pridobila.

V Dol. Toplicah so praznovali ob 22. maja dalje, ko je bil na trgu koncert straške godbe. V nedeljo dopoldne je bila slavnostna akademija z nastopom godbe, pevcev, recitatorjev in telovadk, ki se bodo udeležile junjskega zleta v Novem mestu. Dopoldne in popoldne so tekmovali v Toplicah tudi ribiči, popoldne pa je bil nastop cibicanov. S kresovi so 23. maja pozdravili krajevni praznik. 24. maja pa so počastili spomin padlih borcev pred spomeniki iz zadnje vojne.

Z lučjo pri belem dnevu bo treba iskati člane AMD Novo mesto in njihovo društveno disciplino. Objele je namreč odpovedalo na spomladanskem krosu, ki ga je priredilo društvo v nedeljo dopoldne; 12 motoristov in 1 avtomobilist, kolikor jih je tekmovalo, društva res ni v čast. Najbolje so se postavili člani sekcije AMD iz Šmarjete, ki so reševali čast matičnega društva, da so tekme sploh bile. Člani AMD slabo podpirajo društveni odbor, ki se trudi za spredek motoristike in avtomobilizma v občini.

V tork, 24. maja, je bilo v Novem mestu sprejetih v mladinsko organizacijo 171 pionirjev — učencev sedmih razredov obeh novomeških osemletk. Na slavnosti sprejema je govoril sekretar OK LRS Slavko Dokl. Poudaril je predvsem razliko med prvimi našimi mladinci in skolejci, ki so borili in tudi umirali za socializem ter današnjo mladino, ki po magra graditi socializem z delovnimi akcijami in učenjem v šoli. Na slavnosti je nastopil še pionirski pevski zbor in novomeška godba.

FOTO KRONIKA

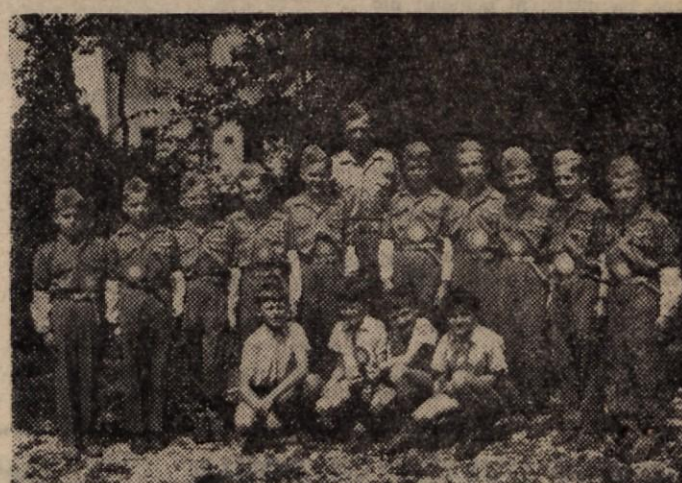
Pionirji osnovne šole Semič so pozdravili dan pomladi s pohodom Zelenega Jurija. Na sliki jih vidite na semškem trgu

Reka ljudi se je vila vsak dan v minulem tednu v novomeško vaješko šolo. Razstava poklicev je v celoti uspela: pokazala je mladini našega okraja, kako bogata izbira življenjskih zaposlitev je pred njo. Razstavo si je ogledalo do nedelje zvečer 18.000 ljudi.

Zene zadružnice iz Artič so na zadnji poučni ekskurziji vidle marsikaj novega. Ogledale so si gospodinjstvi center v Celju, mestno vrtnarjo in Medlogo in kmetijsko šolo v Sentjurju. Posebno molži z električnim strojem in vzorno urejenim hlevom ter svinjakom v Sentjurju se kar niso mogle načuditi. Navdušene in polne novih pobud so se vrstile v Artiče. Sredstva za ekskurzijo so zaslužile same z veselico, ki so jo letos priredile doma. Na sliki jih vidite sredi razgovora ob toplih gredah vrtnarje v Medlogu pri Celju.

Ze 104 pionirji so v brežiški občini uspešno opravili prometne izpite. Delavno AMD Brežice načrtno in vztrajno skrbi za vzgojo mladega rodu.

Dopust - na polju ali ob morju?

To in ono o delu rudniškega sindikata na Senovem

Predvolilni sindikatni sestanki rudnika Senovo je bil dobro pripravljen. Poročilo ni bilo sestavljeno iz samih števk, kakor je bila včasih navada in ni bilo nanj nobenih posebnih pripomb. Na sestanku so razpravljali tudi o kandidatih za novi delavski svet, ki jih je predlagal sindikalni odbor in osnovna organizacija ZK podjetja. Lista je bila glavnemu sprejeta — razen treh sprememb, ki so jih predlagali delavci strojnega obrata.

Konec marca so sprejeli v rudniku pravilnik o nagrajevanju po ekonomskih enotah. Podjetje so razdelili na 7 ekonomskih enot. Z novim načinom nagrajevanja so se pokazala tudi odlična delovna mesta oziroma odlična delovna sila. Pri prejšnjih načinih plačevanja so se vedno pojavljali kakšni problemi in z njimi niso bili zadovoljni predvsem uslužbenci, medtem

ko se s sedanjim strinjajo vsaj zaenkrat vsi.

Za letne dopuste imajo člani sindikata in njihovi svojci zagotovljen prostor na Cresu, Pagu, Rabu, Bledu in Pohorju. Osebe nad deset let plačajo cel penzion, ostali pa polovični. Vsakemu, ki gre v te kraje na desetdnevni dopust, plača sindikat po 500 din na dan. Lani je bilo na dopustu le 172 članov in njihovih svojcev, čeprav je samo v rudniku zaposlenih nad 1100 ljudi. Sindikat predvideva, da bo izkoristilo letošnji dopust v njegovih postojankah okoli 200 članov sindikata in njihovih svojcev, kar je seveda še zdaleč premalo.

Kakor večina ljudi, tako se tudi senovski rudarji še ne zavedajo, da je delo, ki ga opravljajo na domačih poljih med dopustom le malo vredno. Človek se bo z dopusta vrnil utrujen in bo v rudniku manj naredil in zato manj zaslužil, hkrati pa bo zaradi utrujenosti manj pre-

viden in se bo zato lažje posrečilo. Pa čeprav bi res več zaslužil, je to mlajšnje zgrešeno; kaj pomaga denar in ne vem kaj še vse, če zaradi prevelikih naporov lahko zbolijo in si zaradi tega v napoto sebi in drugim in kar je glavno — niso srečni.

Res je, da naši ljudje niso navajeni na dopuste, ker pod starim režimom nikoli niso imeli sredstev zanje in zato tudi danes že kar zaradi navade ne gredo. (Kakor je treba naše ljudi siliti k vsemu pametnemu, tako jih je treba tudi na dopuste!) Toda premislite...

Sevniški problem št. 1: plan

Prejšnji tork zjutraj se je na svojo redno sejo zbral občinski komitej ZK v Sevnici. Seji so prisostvovali tudi novoizvoljeni sekretarji osnovnih organizacij ZK. V prvi točki so člani komiteja in sekretarji osnovnih organizacij poslušali uvodne misli sekretarja Mira Gošnika, ki je na kratko povzel osnovne zaključke II. plenuma OK ZK Slovenije. Iz referata in iz razprave je bilo zaslediti, da tudi v sevniški občini ne rešujejo vseh gospodarskih zadev najbolje. Sklepi: tudi organizacije Zveze komunistov se bodo letos zavzele predvsem za izpolnjevanje plana; budno bodo spremljale in opozarjale na pojave samovolje, zapostavljanja organov delavskega samoupravljanja itd. — To vse bo brez dvoma pripomoglo k še enotnejši akciji v tej najosnovnejši nalogi vseh prebivalcev v letošnjem letu.

V drugi točki dnevnega reda so razpravljali o preteklih letnih konferencah osnovnih organizacij

ZK. Razen rednih letnih konferenc so bile hkrati izvršene tudi organizacijske spremembe. Na novo so bile formirane sledeče osnovne organizacije ZK: še ena terenska v Sevnici, terenska v Kmetiji in organizacija v Splošnem trgovskem podjetju v Sevnici. Letne konference osnovnih organizacij so bile predvsem kritičen pregled opravljenega dela v preteklem letu. Najbolj razsvetljevo je delovalo, da so komunisti odkrito priznali storjene napake, o njih resno razpravljali in sklenili, da jih v bodoče ne sme biti več. Najbolj kritične pripombe so bile na račun izobraževanja članov ZK, ki je bilo v preteklem letu dokaj zapostavljeno. Plenarna seja je ugotovila, da v takem položaju, v kakršnem so člani ZK danes, resnično ne more biti oddiha v izobraževanju in v splošnem zasledovanju tekočih političnih dogodkov. Sklepi osnovnih organizacij in programi dela za tekoče delo bodo dali nov polet političnemu delovanju članov ZK med ljudmi.

Na podlagi referatov in analize prvih dveh točk dnevnega reda je komitej nato sprejel svoj program dela za tekoče leto. Ta je izrazilo delaven in pomeni napredek predvsem v pomoči osnovnim organizacijam ZK. Za novo izvoljene sekretarje osnovnih organizacij bo komitej organiziral dnevni seminar proti koncu tega meseca.

OLJNA TESNILA ZA OSI in tesnila za hidravlične zapore sta dva nova pomembna proizvoda zagrebške tovarne, RIS. Ta dva izdelka proizvaja tovarna za kritje vseh naših potreb, zaradi česar bomo lahko prenehali z uvozom teh dragih predmetov.

MIZARSKO PODJETJE

»HRAST«, Šentlovrenc

serijsko izdeluje

- raztegljive mize in
- vitrine ter opravlja
- vse mizarske usluge!

TRGOVSKO PODJETJE

»ŽELEZNINA«, Novo mesto

sprejme

več trgovskih pomočnikov

s strokovno izobrazbo v železninski stroki odnosno kvalificirane trgovske delavce mešane stroke.

Plača po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja do vključno 10. junija 1960.

IZ DELA ORGANIZACIJ SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Pred občinskimi konferencami SZDL

Na razširjenem plenumu, ki ga je sklicalo predsedstvo Okrajnega odbora Socialistične zveze 19. maja 1960, je najprej poročal predsednik OO SZDL Viktor Zupančič o glavnih sklepih V. kongresa SZDL in nalogah, ki so s tem v zvezi pred okrajnimi in občinskimi vodstvi organizacij. O novih organizacijskih oblikah je nato poročal sekretar OO SZDL Roman Ogrin, ki je hkrati razložil tudi roke, v katerih bodo org. spremembe speljane. V tej točki so sodelovali tudi tovariši Franc Stajdohar (Črnomelj), Tone Počrvli (Novo mesto) in Franc Sablić (Brežice). Član predsedstva Franc Pirkovič je zatem govoril o zunanjepolitnem položaju, medtem ko je podpredsednik OLO Ludvik Golob v 2. točki analiziral izpolnjevanje družbenega plana okraja v prvem četrtletju 1960. V razpravi po tem poročilu je sodelovalo več tovarišev, med njimi tudi Niko Belopavlič in Lojze Stih (Videm-Krško).

Nedvomno je Socialistična zveza v okraju vedno pomembnejši družbeni čimbelj. Živahna razprava o izpolnjevanju sklepov V. kongresa ter o poglavljenih, vedno odgovornejših nalogah naše najbolj množične organizacije, kot razprava o občinskih konferencah SZDL, vse to potrjuje, kakor je dejal v uvodu plenuma tov. Viktor Zupančič, da daje kongresno

gradivo ton našemu življenju in nadaljnjemu razvoju. Prav zato moramo kongresne napotke in celotno gradivo temeljito in vsestransko obdelati. Za to je v okraju veliko zanimanja, ljudje so pripravljeni izpolniti sklepe kongresa. Ko bomo na bližnjih občinskih konferencah začeli z načrtno delavo tega gradiva, bomo povezali bistvo kongresa z organizacijskimi vprašanji. Pri tem moramo vedeti, da omogočajo zdaj predvidene spremembe še več neposredne stika SZDL s širokimi množicami članstva. Omogočiti moramo čim širšemu krogu državljanov, da bodo sodelovali v vsem našem javnem življenju. Od začetka do uspešnega zaključka kakršnekoli akcije mora biti državljan ustvarjalni sodelavec. Gre skratka za to, da s sodelovanjem množično zagotovimo nadaljnjo decentralizacijo in demokratičnost vsega našega ustvarjanja. Pri tem je vloga občinske organizacije SZDL največjega pomena. Krajevne organizacije SZDL in njihove podružnice so pri tem nove, pomožne oblike, ki bodo približale organizacijo vsem njenim članom in jo naredile še prožnejše. Velik pomen pripisujemo tudi sekcijam, ki jih bodo ustanovljale krajevne organizacije po potrebi in želji članov za udeleževanje na posebnih področjih. Z

vsem tem se morajo izboljšati tudi metode dela. Organizacija bomo prilagodili razmeram na terenu; skušali jih bomo vskladiti s sedanjimi krajevnimi odbori, o vsem tem pa bomo pripravili tehtne predloge za občinske konference. V novomeški občini so o tem že razpravljali; ugotovili so, da je sedanjih 29 KO v občini premalo, ker so posamezni odbori tako veliki kot nekdanji KLO. Po novem predlogu predvidevajo v občini 38 krajevnih organizacij SZDL s 45 podružnicami. V brežiški občini imajo zdaj že 14 krajevnih organizacij SZDL in 70 podružnic (zdaj jih imenujejo podobore). O teh spremembah bodo razmišljali povsod, vendar nikjer prenačljeno; odločitev bodo sprejemali povsod na občinskih konferencah, verjetno šele v jeseni. Dotlej je dovolj časa, da skupno s člani SZDL pripravimo res temeljite predloge.

Občinske konference SZDL bodo v maju in juniju. Z njimi začnemo načrtno razpravo o kongresu, zato

Delo Socialistične zveze na Senovem

V kratkem bo na Senovem predaval o petem kongresu SZDL Tone Pleterški, ki je bil delegat na kongresu. Sam kongresni material bodo začeli študirati kasneje.

V Brestanici, Koprivnici in na Senovem so imeli seminarje za vsake odborne SZDL. Predelali so dve temi: družbeni plan in proračun občine za leto 1960 in deseti plenum SZDL ter naloge SZDL. Hkrati so na kratko razpravljali tudi o novem statutu, ki

bodo povsod prebrali na konferencah dva referata: o kongresu in njegovih sklepih in organizacijskih vprašanjih SZDL v občini. Konferenca bodo v sestavi zadnjih občinskih konferenc: se pravi z delegati, ki so bili izvoljeni za zadnje konference, njihove vrste pa bodo razširili še s predstavniki drugih organizacij, z delom aktivna in z drugimi člani. Teh konferenc naj bi se udeležilo čim več ljudi. Kongresno gradivo bomo nato še posebej obdelali s strokovnjaki (za posamezna področja), nato pa bomo z njim seznanili člane (v kolektivih, večjih tovarnah in na vasi).

Občinska vodstva SZDL bodo v kratkem sprejela kompletno kongresno gradivo, ki ga bo treba temeljito preštudirati in zlasti upoštevati novi statut. Po določitvi statuta bodo tudi ukrepala pri uresničevanju sprememb, s katerimi se vrste SZDL še bolj utrjujejo, organizacija kot celota pa še bolj približuje članom in njihovim potrebam, željam ter pripravljenosti, da sodelujejo v graditvi socializma.

Občinski odbor SZDL je organiziral po vseh sestanke, na katerih je pojasnjeval važnost fluorografskega in pomena popisa kmetijskih gospodarstev. Zaradi dobre priprave potekata akciji v redu. Pri njuni izvedbi pomagajo precej člani vaških odborov SZDL.

»DANA« — destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov, promet z vinom, pivom in gostinstvo. MIRNA nudi v odlični kvaliteti in po konkurenčnih cenah vse vrste žganih pijač in likerjev, pristani cviček in refoško.

Ce želite hitre in solidne postrežbe, se obračajte na nas!

OBRTNO PODJETJE

»ELA« Novo mesto

sprejme

kvalificiranega kovinostrojarja in kvalificiranega električarja za mehanična dela v delavnici.

Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Nastop službe takoj ali kasneje. Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Danes bomo začeli pravzaprav z na videz nepomembnim dogodkom, z mednarodnim sejmom lesne industrije, ki se je začel te dni v Ljubljani. Les je naše veliko bogastvo in ugotavljamo, da skoraj vsi enakomerno izkoriščanju gozdov kot pred leti, iz pridobljenega lesa izdelamo že za 34 odstotkov več končnih izdelkov, vendar še ne moremo biti zadovoljni. Se vse preveč prodamo hlodov, desk, namesto da bi izvažali v tujino predvsem pohištvo in druge, po svetu zelo iskane izdelke iz lesa. Z drugo besedo, v razvoj lesne industrije bo treba vložiti še več sredstev kot doslej, zlasti v predelih, kjer je gozdov veliko. Toda o sejmju ne bi pisali, če ne bi predsednik Komiteja za zunanjo trgovino tovariš Sergej Kraigher po obisku sejma med drugim dejal približno takole: »Tako kot jaz, tudi potrošnik na tem sejmju ne bo zvedel, koliko moderne pohištva, ki je tu razstavljeno, bomo izdelali v prihodnjih letih in tudi po kakšni ceni ne.« To vidite, je prav gotovo slabost razstavljalcev, ki vselej in prevelikokrat raz-

Les - naše bogastvo

stavljajo nekakšne prototipe, premalokrat pa po taki razstavi svoje načrte uresničijo. Bržkone to ne velja samo za lesno industrijo, tudi sicer se nekatera podjetja postavljajo le na razstavah, takoj po razstavi pa pozabijo na potrošnika, ki želi več blaga po primernih cenah. Napak bi bilo, če bi ob tem trdili, da nismo dosegli nobenega napredka. Toda, kdo more oporekati, če si želimo novih izdelkov in novega napredka.

Ko pa je tovariš Sergej Kraigher odprl to veliko mednarodno razstavo, ki je eden največjih tovrstnih sejmov v Evropi sploh, je med drugim dejal, da bo treba naš zunanjetrgovinski režim prilagoditi višji ravni proizvodnje ter zahtevam delavskega samoupravljanja. Zato pripravljamo ukrepe, da bodo proizvajalci v sedanjem sistemu razdelitve dohodka bolj neposredno čutili rezultat uspešnega izvoza, zlasti pri skladih in osebnih dohodkih. Predvideno je, da bi podjetja, ki izvažajo, sama razpolagala z delom deviznih sredstev, ki jih bodo ustvarila. Ta sredstva bodo lahko uporabila, ne da bi se kdo administrativno vmešaval v nakup strojev ali surovin, s katerimi bodo racionalizirali svojo proizvodnjo. Mimo tega pripravljajo tudi ukrepe, ki bodo ogledili neposredno administrativno kontrolo in bo spremenjen sistem koeficientov oziroma bo le-te zamenjal sistem carin. Najprej za uvoz opreme, strojnih delov in blaga za široko potrošnjo, pozneje pa tudi za uvoz reprodukcijskega materiala. Nedvomno to na nova spodbuda za povečanje izvoza, saj se vsi zavedamo, da je večji izvoz zelo tesno povezan z nadaljnjim porastom življenjske ravni. Nikdar namreč nismo želeli, da bi bila naša dežela nekakšna avtarkija, z drugo besedo, dežela, ki bi proizvajala vse sama, pač pa se želimo povezati z vsemi deželami, ki so pripravljene izmenjavati blago. Prav gotovo lahko pričakujemo, da bodo ukrepi, kakršne je napovedal predsednik Komiteja za zunanjo trgovino, spodbudili kolektive k večjemu izvozu in da bomo dosegli večje uspehe kot v prvih mesecih letošnjega leta, ko smo z izvozom nekoliko zaostali.

V današnjem pregledu bi radi omenili še en pomemben dogodek preteklega tedna. V Zagorju je bila slovesna otvoritev novega Delavskega doma. Na otvoritvi je govoril predsednik Ljudske skupščine LRS tovariš Miha Marinko. Med drugim je dejal, da merilo življenjskega standarda ni in ne more biti samo zaslužek. Merilo življenjskega standarda delavske in nameštenske družine ne more biti samo višina osebnih dohodkov, ki naj zagotovo hrano, obleko, stanovanje in kak liter vina več. Objekti kot so kulturni dom, dalje dejavnosti, da ljudje kupujejo več motornih vozil, sodobnih gospodinjstvenih aparatov, terjajo tudi po eno skrb za ceste, nove električne, da bo dovolj elektrike itd. Tu gre za kopico problemov družbenega standarda in ti objekti družbenega standarda so poleg osebnih zaslužkov bistvene važnosti in najbolj vplivajo na to, kakšna bo udobnost, kakšen bo standard prebivalstva v mestih in naseljih. O vsem tem bi morali misliti samoupravni organi v podjetjih in komunih, zlasti takrat, kadar razpravljajo in odločajo o uporabi skladov, s katerimi razpolagajo. To terjajo njihovi razvedane samoupravitelje in kongres Socialistične zveze je dal mnogo smoli za razmišljanje o izpolnjevanju sistema naše samouprave.

Iz Poljanske doline

Letos bodo prebivalci Poljanske doline praznovali občinski praznik - 1. junij - z začetkom delovne leta, ki bo hkrati telovadnica za osemletke. V stavbi bodo imeli prostore še pošta, ambulanta in krajevni urad s poročno sobo.

Na zborih volivcev je bil sprejet sklep o krajevnem samoprispevu 6000 prostovoljnih delovnih ur. Letos bomo pripravili vsa potrebna materiala, prihodnje leto pa bomo z gradnjo nadaljevali. Seveda bo moral občinski ljudski odbor Crnomelj zagotoviti nekaj sredstev v proračunu. Težave so z zemljiščem, ker je edino najprimernejše zemljišče za gradnjo sredi Starega trga, lastnik pa je privatnik. Upamo, da se bomo sporazumeli.

Tako bo letošnji krajevni praznik prinesel mnogo več kot običajne proslave. Kljub temu bo 1. junij 1942 ostal vedno v spominu tukajšnjih prebivalcev. Tega dne je naša vojska napadla fašistično postojanko in jo skoraj dokončno uničila. Naše ljudstvo bo praznovalo iz roda v rod to slavno zmago. Tudi povojni

skupni letni plan brutoprometa 2 milijarde 429 milijonov dinarjev. V prvem letošnjem četrtletju so dosegli skupno 566 milijonov dinarjev ali 23,3 odst. letnega plana, kar predstavlja 76 milijonov več kot v istem obdobju lani. Najvišji odstotek letnega plana je doseglo kmetijstvo (38 odst.), gostinstvo (28 odst.), trgovina (23 odst.) in industrija (22 odst.). Največje prodaje v občini je rudnik, ki proizvaja samokraj polovico občinskega prometa. Ta je dosegel ob četrtletju točno 25 odst. plana. Občutno pa je zaostalo za četrtletnim planom podjetje Elektrarna Breznica, ki je drugo najmočnejše v občini. Doseglo ga ni zato, ker ni imelo naročil za proizvodnjo.

Pionirska slavnost v Žužemberku

Letošnji 20. maj bo pionirjem v Žužemberku ostal v lepem spominu. Tega dne so se postavili ob 11-letnega pionirja Milana Kešlca, ki je ponesel požar. V želje žužemberških pionirjev za 68-letni rojstni dan ljubljenski maršalu Titu. S pozdravnim pismom, ki ga prebrali na trgu v Žužemberku, so maršalu poslali tudi skromno darilo - album s slikami pionirjev.

Ob bazenu v Dol. Toplicah

Lepo sončno vreme je privabilo zadnjo nedeljo v Dolenjske Toplice precej izletnikov z avtobusi in avtomobili. V velikem športnem bazenu je kar mrgolelo mladih in odraslih kopalcev. Voda v bazenu, prijeten žrak in okolica - vse je navdušilo precej ljudi. Mnogi so si celo zakurili ogenj in si na njem pripravljali razna jedila, vendar bi Topličani želeli, da se izletniki za kurjenje ne bi posluževali malih smrek. Izletniki si ogledajo radi tudi topliški muzej NOB.

Novomeška kronika

Novomeščani!

Pred nami je zlet Bratstva in enotnosti, velika manifestacija bratske povezanosti jugoslovanskih narodov in nadaljevanje tradicije narodnosvobodilne borbe, ko so si prebivalci iz raznih krajev pomagali med seboj.

Glavno zletno prireditev 19. junija si bodo razen visokih političnih predstavnikov ogledali tudi številni obiskovalci iz vseh krajev naše domovine.

NOVOMEŠČANI!

Sprejmite jih kot drage prijatelje in goste! Omočite jim prijetno bivanje v našem mestu. Očistite ulice, okrasite okna, skratka pomladite videz Novega mesta, tako da bodo gostje začutili našo pozornost in čeprav le dva dni, zaživi pri nas kakor doma.

Naša gostišča vseh ne bodo mogla prenočiti. Zato jih sprejmite vi v svoje domove toliko, kolikor je mogoče. Ko vas bodo obiskali ulični poverljiviki Socialistične zveze, jim povejte koliko gostov ste pripravili prenočiti.

ionalno dolensko gostoljubnost!

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

Parkirne prostore za avtomobile se pred letom označili na Glavnem trgu. S prometnimi znaki in belimi črtami označena polja so namenjena za parkiranje osebnih avtomobilov in motornih koles. Tovarnjaki in avtobusi pa imajo parkirni prostor na nekdanjem živalskem trgu. Ta ukrep je bil potreben, ker je v občini že 720 motornih vozil, od tega 248 motornih koles in 236 osebnih avtomobilov (rikotov je kar 181). Občinska komunalna uprava je zamisel prometnih organov resno upoštevala.

Camping: da ali ne? V ponedeljek zvečer je prišla na Loko skupina mladih Nemcev in hoteli taborniki na kraju, kjer so tudi prejšnja leta kampirali tuji. Natakarcia gostišča jim je v polonije nem jeziku skušala dopovedati, da tam zdaj ne smejo taborniti, ker "se sicer plačala kazen". S pomočjo dišala-toimaca so tuji končno šli zvečer, da je to res prenočili so potem v hotelu Kandija. Vendar - na Loko jih je pripeljal potok "Camping", ki stoji pred Metropoli in pri odstopu v bolnišnico. Prišlečni organ naj torej odstrani puščice "Camping" ali pa je prostore uredi, kakor je navada po svetu. Voditi tuje na taborniški prostor, tam pa jim razlagati, da ne plačajo kazen, je vse prej kot uspešna propaganda.

V nedeljo je preko 50 avtomobilov iskalo poti v Dolenjske Toplice pri blokhi na Znančevih tihah. Mnogo jih je zašlo do Kolovodnega milna, tam pa so morali obrniti. Vsi so se jezili, zakaj ni pri blokhi table z nakazanim smerjo in zakaj je cesta, po kateri promet usmerjen "narejena" prav kot nalašč za to, da zlošmi kot so reiki Hrvatje, Milner,

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
NOVO MESTO

vsaj še ob torkih, ko je v Crnomlju živalski sejem.

Zadnje dni aprila nam je slana naredila občutno škodo na sadnem drevju in v vinogradih, deloma pa tudi na pšenici.

Tudi kulturno življenje v Poljanski dolini je zelo razgiban. Zanj se moramo v prvi vrsti zahvaliti članom KUD in upravitelji šole. V naših krajih je mnogo sposobnih igralcev, ki so uspešno uprizarili že igr "Roksi" in "Babilonski stolp".

Rudi Kobe

Nekaj kratkih s Senovega

Prostovoljno gasilsko društvo Maj Kamen bo zgradilo letos gasilsko shrambo. Načrte zanj imajo že pripravljene. V gasilski blagajni je tudi nekaj denarja, nekaj bodo naredili s prostovoljnimi delom, nekaj pa bo prispevala predvidoma občina.

Gospodarske organizacije socialističnega sektorja imajo

skupni letni plan brutoprometa 2 milijarde 429 milijonov dinarjev. V prvem letošnjem četrtletju so dosegli skupno 566 milijonov dinarjev ali 23,3 odst. letnega plana, kar predstavlja 76 milijonov več kot v istem obdobju lani. Najvišji odstotek letnega plana je doseglo kmetijstvo (38 odst.), gostinstvo (28 odst.), trgovina (23 odst.) in industrija (22 odst.). Največje prodaje v občini je rudnik, ki proizvaja samokraj polovico občinskega prometa. Ta je dosegel ob četrtletju točno 25 odst. plana. Občutno pa je zaostalo za četrtletnim planom podjetje Elektrarna Breznica, ki je drugo najmočnejše v občini. Doseglo ga ni zato, ker ni imelo naročil za proizvodnjo.

Pravberite še to

V SOBOTO POPOLNE V DOMU JLA: SAHOVSKI DVOBOJ NA 30 DESKAH

V počastitev Dneva mladosti bosta Dora JLA in Sahovski društvo Novo mesto priredila sahovski dvojni na 30 deskah - JLA - Novo mesto. Začetek dneva bo ob 17 uri popoldne, pred začetkom pa bo slovesno zaključilo letošnjega okrajnega prvenstva.

V nedeljo se še zelo zanimiv brozpotezni sahovski dvojni LSK (Ljublj.) : SD Novo mesto - na 30 deskah. Igral bo tudi vele mojster Pirc.

GORSINOVA ZNOVA PRED HUDETUOVO

Na velikem atletskem mitingu ob sprejemu Starete mladosti, v Ljubljani so nastopili tudi nekateri najboljši novomeški atleti in atletinje.

Zategadelj je startal v zelo močni skupini z Ljorjem, Glukom, Milijem in id. in zasledilo četrto mesto. V zanimivem teku na 800 m sta nastopili tudi Hudetova in Goršnova. Hudetova je spet tekla slabo, tako da jo je znova premagala Goršnova. Zmagala je državna rekorderka Rajkova (Cr. zvezda). Goršnova je bila četrta in Hudetova peta.

Tudi Dergane na 1500 m in Spilar v metu, kopja sta dosegla lep uspeh. Dergane je dosegel čas 1:05,8, Spilar pa 50,48 m.

Iz Dolenje vasi pri Krškem

V začetku aprila je bil prvi občni zbor Društva prijateljev mladine. Udeležila se ga je tudi tovarišva Rezka Pirc z oddelka za prosveto in kulturo na občini Videm-Krško, ki je govorila o pomoči in nalogah te organizacije. Tako se je vpisalo 36 članov - od teh 12 mladincev, število pa iz dneva v dan narašča. Izvoljen je bil upravni odbor in nekaj komisij. Člani upravnega odbora in komisij so se kmalu na sestali in si dali nekaj nalog za izboljšanje stanja socialno ogroženih mladine. Za 1. maj je novoustanovljeno DPM je organiziralo izlet otrok in odraslih na Ljubo. Tam so otroci zaradi nekaj partizanskih pesmi, nato pa so jih odraščali pogostili.

Pionirski odred "Naših borec" se vključil v veliko tekmovalno pionirjev in mladih združbo. Na šoli deluje 6 krožkov: kmetijski, mizarški, sahovski, pevski, prometni in krožek za ročna dela. Pionirji so sodelovali na občinskem pevskem festivalu in na sahovskem tekmovalstvu. V počastitev dneva mladosti pa je sedaj organizirala razna odredna športna tekmovalja. Krožke na šoli vodijo mladinci, s katerimi pionirji pridno sodelujejo. Skupno urejajo igranje na njivi, ki so jo dobili od OBL. Konec aprila so izkopali jamo za skopo, uredili tekalno stezo ter prostor zavravnali. Predsednik DPM Jože Novak bo postavil drogeve za plezanje, ki jih je dobil v Tovarni celuloze in papirja.

Občinska zveza DPM je izročila na konferenci med mladinci posebne pohvale za njihovo poštreno valno delo s pionirji. Pohvalo so dobili: Jože Strnad, Jočica Vogrinec in Miheka Solar.

Kumljeve mame ni več

V noči med 5. in 6. majem je uspešno umrli v sredi plognega dela Kumljeve mame in mame iz Praproče pri Strazi. Dela in vseh težav vajena se je izza mladega, se je iz rojstnega Mraševega poročila v Praproče, kjer sta z možem zgradila dom in si ustvarila družino. Tako ob začetku vseživljenskega odpora proti okupatorju in njegovim pomajem se je z vso družino postavila na stran resnice in pravice. Hčerka in sin sta ošla v Partizane, z možem pa je Kumljeva mame vedno rada in s polnim srcem pomagala NOB.

Vedno je imela za vsakogar spodobno besedo in nikoli ni šel partizan od njene hiše lačen.

Z OKUSNO JEDAO IN DOBRO PIJAČO ROSTE POSTREZENI V

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

ČATEŠKIH TOPLICAH!

Trebanjski šahisti za občinski praznik

Na sam dan občinskega praznika Trebnja, se pravi 13. maja, so se spoprijeli trebanjski in crnomeljski šahisti. Po hudi borbi je ostal rezultat neodločen 2,5:2,5. Ta dan je odigral v Trebnjem mojster Longer simultanko na enainvajsetih deskah s šahisti Krmelj. Mokronoga, Sentlovenca, Crnomelja in Trebnjega. Mojster je odločil borbo v svojo korist z rezultatom 15,5:5,5. Zmagali so Zabukovec, Sedej in Pačep, remizirali pa Janžekovič, Cvar, Godnjavec, Zloger in Petric. Na simultanki je hotel nastopiti okoli 50 šahistov - žal pa so spravili skupaj le 21 šahov in še je po daljšem iskanju.

Na splošno je opaziti, da trebanjski občini vse večje zanimanje za to igro, zato so tudi na zadnjem občnem zboru društva sklenili, da bodo ustanovili 4 sekcije: v Mokronogi, Sentlovenca, na Mirni in v Sentrupetu.

Vasi Lokve, Armeško, Raztez, Kostanjevci in Gorica bodo kmalu dobile elektriko. Drogovi za glavni vod so že postavljeni. Delo napreduje. Drogove so dali ljudje zastoj, pa tudi prevoze in izkope so opravili s prostovoljnimi delom. Prebivalci bodo prispevali še vse potrebno za nizko omrežje - za katerega čakajo še načrte - občina bo pa prispevala denar za dva transformatorja in žico, kar bo zneslo okoli 7 milijonov 800 tisoč dinarjev. Vsa ta dela vodi elektrifikacijski odbor s pomočjo KO in vaških odborov SZDL.

V vseh križi in Koprivnica so začeli sploščati graditi vodovod. Kmalu bodo zabetonirali rezervuarje, nakar bodo začeli polagati cevi. Cement in cevni sploh vse potrebni materiala dala občina, izkope in dovoze ter ostala dela pa bodo opravili vaščani sami.

V vasi Sedem je organiziral vaški odbor SZDL skupno s krajevnim odborom podpravo poti Rade - Sedem. Vaščani bodo prispevali 4000 prostovoljnih delovnih ur, občina pa jih bo podprla z okoli 90.000 dinarji.

Pokažite DOLENJSKI LIST sosedom in znancem, ki ga še ne poznajo!

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Edenski koledar

Cetrtek 26. maja - Dragica
Petek 27. maja - Janez
Sobota 28. maja - Gorko
Nedelja 29. maja - Majda
Ponedeljek 30. maja - Milica
Torek 31. maja - Anžela
Sreda 1. junija - Radovan

ČESTITKI

Bregantovi mami iz Karteljeve, želja za njen rojstni dan, ki ga praznuje 23. maja, je mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojcev hčerka Tončka in sin Jože.

Dragi mami Antoniji in očetu Antonu, Sentarjevima iz Smolenje vasi želja za rojstni dan vsaj najboljše in še mnogo zdravih in srečnih let v krogu svojcev hčerka Anica z družino.

KINO

CRNOMELJ: 27. in 28. V. amer. barv. film "VRT ZLA". I. VI. sovjetski barv. film "SPILON".
DOL. TOPLICE: 28. in 29. V. amer. film "VELIKA KORIOLA". I. VI. nemški film "PODLOŽNIK".

KOSTANJEVICA: 29. V. amer. barv. film "PRINC VALIANT". I. VI. franc. film "PODZEMELJE PARIZA".

METLIKA: 28. in 29. V. amer. film "PRIJATELJSKO PREPRICVANJE". I. VI. ital. film "SLAMNATI MOZ".

MOKRONOGI: 28. in 29. V. franc. film "MULTIVODA".

NOVO MESTO "KRKA": od 27. do 30. V. amer. barv. film "KOMU ZVONI". Od 31. V. do 2. VI. jugoslovanski film "RAZPOKA V RAJU".

SEMIC: 29. V. jugoslovanski film "VRNILE SE BOM".

SENOVO: 30. V. do I. VI. argentinski film "ANDALUZIJSKA LJUBEZEN".

SEVNICA: 28. in 29. V. amer. film "URE OBUPA".

VIDEM-KRŠKO: 28. in 29. V. amer. barv. film "NAJVEČJA PREDSTAVA NA SVETU". I. in 2. VI. ital. film "SLAMNATI MOZ".

ZUŽEMBERK: 29. V. poljski film "PEPEL IN DIAMANT".

KALOGLASI

PRODAM HIŠO z vrtom blizu Novega mesta. Naslov v upravi list (52-60).

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

PRODAM NJIVO (20 arov) v Loku pri Crnomlju. Pojasnila daje Feri Stonič, Crnomelj 4.

Srečanje mladih prometnikov

V soboto ob osmih zjutraj je bilo pred Metropolum živahno. Pionirji-prometniki miličniki so se odpravljali na obisk k ljubljanskim tovarišem. Nekateri so spremili do avtobusa mamice in jim dajale zadnja navodila:

— Tam v Ljubljani je veliko prometa, le pazi, da te ne be pozvil kak avtomobil!

Nepotrebna skrb mamice; še dobro, da niso slišali besed ostalih pionirjev.

Druga mamica, ki se je že poslovila od sina, je razlagala: — Odkar imam sina miličnika, me ni nič več strah. Če bo treba, me bo on branil...

Se malo in sofer Lojze je pognal. Naši pionirji so se odpeljali proti Ljubljani. Obisk so organizirali: AMD Novo mesto, Prometni odsek — oddelek za vzgojo pionirjev-milicnikov in Zdrženje soferjev in avtomobilnikov Novo mesto. Vseh 61 pionirjev — 20 iz Vidma-Krškega in 41 iz Novega mesta — je včlanjeno v šolske pionirske prometne krožke. Ta teden bodo polagali izpite za drugo stopnjo, v junijskih zletnih dneh pa bodo pomagali v Novem mestu usmerjati promet.

V BELI LJUBLJANI

Predor pod ljubljanskim gradom je vse pionirje zelo navdušil. Se malo naprej in ustavili smo. Pred domom Maksa Perca je že čakala skupina ljubljanskih pionirjev-prometnikov in predstavnik TNZ Ljubljana. Naši so se pozdravili z njimi in zamenjali darove. Ljubljanci so poklonili našim albumom, naši pa njim šopek nageljnov.

V restavraciji so sledili neuradni pogovori med ljubljanci in našimi. Ujel sem del pomenka, ki ga je začel ljubljancem:

— Mi imamo pa... (naprej nisem slišal).

— Mi pa ne, je odkimal naš.

— Mi pa, je še enkrat zatrdil ljubljancem.

Ponekod je bil pogovor bolj nereden:

— V tujih državah ima prednost tisto vozilo, ki je že v križišču.

...in pri semaforju.

— Rumena luč pomeni...

— ...izprazni križišče.

— Zdajle bom dal nekaj znakov s semaforjem, vi pa glejte, kako jih bodo koristniki cest upoštevali.

Ugotovili so, da upoštevajo semafor: vsi razen kolesarjev in nekaterih pešcev.

Obiskali so še križišča nenakovrednih cest. Spet sem se naučil nekaj novega: prednost ima tisti, ki gleda miličniku v bok. Miličnik mora spreminjati smer počasi.

Na Prešernovi cesti je pomagal nekaj časa usmerjati promet naš pionir Marjan Dobovšek, pred Slonom pa je zelo dobro popolnoma nadome-

pojasnjevali kaj je to in ono. Spotoma je skočil tu pa tam kakšen po lučko, mali Božo iz Vidma-Krškega pa po čokolado, kar bi imelo kmalu slabe posledice za njegovo uniformo.

Najmlajši udeleženec iz leta v Ljubljani je bil 8-letni Božo iz Vidma-Krškega. Kako je bilo? Tega ni treba posebej vpraševati, pogledajte si ga na sliki...

Ti sprehodi so zahtevali precej kalorij, zato ni čudno, da je neki mladi miličnik vzdihnil tik pred kosilom: — Tako sem lačen, da bi pojedel celega vola!

NA AVTOMOBILSKIH

Po kosilu pa v pionirski prometni park. Tam so jih že čakali ljubljanski pionirji — soferji z avtomobilčki.

— Tole je pravi avtomobil?

— Pravi, Na bencini!

Trije ljubljanski pionirji in dve pionirki so pognali motorje avtomobilčkov. V vsak avto je prisedel po eden naš. Medtem ko so se eni vozili, so drugi občudovali:

— Krasno!

— Elegantno!

— Čudovito!

— Najboljša je enojka! (Avtomobilček številka ena.)

— Ne, osmica!

Polovica deklet in fantov je navijala za enojko, polovica pa za osmico. Ti dve vozili sta šofirali pionirki. Bilj sta res najboljši.

25 kg MESCA NA POLMILIMETRSKI VRVICI...

Frane Dragine iz Črnomlja je pretekli teden v Dobilčici pod mlinom v Zagorcih ujel 152 cm dolgega in 25 kg težkega soma. V dolnjem toku Dobilčice so težji somi prav redek pojav. Srečni ribič je veliko trofejo ujel z navadno bambusovo palico in s trankom na polmilimetrski vrvi. Le svoji prisebnosti se ima zahvaliti, da mu som ni ušel. Tanko vrvičico bi namreč som z lahkoto pretiral. Zato ga je potrpežljivo in previdno zvalil k bregu in ga s pomočjo tovariša potegnil za škrge na suho. Na sliki: Frane Dragine z uplenjenim somom (Foto Matija Držaj iz Črnomlja).

Ob ograji prometnega parka so se ustavljali odrasli in opazovali nasmejano, veselo in srečno mladino. Starejša mamica je pripomnila sosedu: — Če ni bila srečna naša mladost naj bo vsaj njihova... Domov grede so se ustavili še na lepi izletniški točki Polzevem.

Proti večeru smo se vrnili domov. Pionirji so spet videli nekaj novega, spet so se nekaj naučili. Nekateri so ta dan prvič s pomočjo starejših, nekateri pa samostojno usmerjali promet. Videli so vrvež v velikem mestu in miličnike pri delu. Čez leta bodo morebiti oni miličniki ali soferji in to dobri, ker so se že za mlada igraje seznanili z večino stvarmi, ki jim bodo koristile v življenju.

Podobne izlete bodo za člane šolskih prometnih krožkov še organizirali. J. P.

Vrnjen begunec

Vzhodnonemške oblasti so pred kratkim izročile britanskim vojaškim oblastem v Berlinu 26-letnega britanskega vojaka Alana Brooksa, ki je lani maja izginil iz zahodnega Berlina. Kmalu nato so vzhodnonemške oblasti obvestile britanske okupacijske sile v zahodnem Berlinu, da je v vzhodnem Berlinu zaprosil za politični azil. Toda nekaj tednov pozneje ga je vzhodnonemška policija zadržala pri roparskem napadu. Prišel je pred sodišče in bil obsojen na sedem let ječe. Sedaj so ga izročili britanskim vojaškim oblastem, kjer bo odsedel ostanek kazni.

Ali poznate domače kraje?

Na deseto slikovno uganko želimo od naših mladih reševalcev dva odgovora:

1. KDAJ JE KRAJEVNI PRAZNIK NASELJA, KI GA SLIKA PREDSTAVLJA. IN KAKO SE KRAJ IMENUJE?

2. NASTEJE VSAJ DVE ZNANI PODJETJI V TEM KRAJU.

Rešitev s kuponom nam pošljite najkasneje do torka, 31. maja, v levi spodnji kot kuverte pa napišite: SLIKOVNA UGANKA.

Na 9. slikovno uganko smo dobili nad 60 pravih odgovorov. Slika je predstavljala DOLENJSKE TOPLICE, v katerih so lani 22. avgusta odprli ŠPORTNI PLavalni BAZEN. Največ pravih rešitev je bilo seveda iz Topliške doline in okolice, pa tudi precej novomeških reševalcev je uganilo, kaj slika predstavlja. Zreba pa je bil tokrat naklonjen predvsem domačinom, Topličanom:

1. nagrado — 1000 din, dobi: Darinka Smrke, učenka 4. razreda osemletke, Podturn 17, p. Dol. Toplice; dve lepi knjigi bosta dobila: Marija Senica, Sela 7, p. Dol. Toplice, in Jože Rotar, Podturn 31, p. Dol. Toplice.

Konec varšavskega géta

Za problem, kako pokončati Zide, ki so jih zbirali v getih, so našli najbolj kar po vrsti rešitev in so jih tudi preizkusili. Himmlerjeva prva nakana je bila: zadržane množice židovskega življa, naj kratko malo pomro za lakoto. Živil so jim od vsega početka dodeljevali vse premalo za obstanek in to je docela ustrezalo naredbi, ki jo je izdal Herbert Backe iz državnega ministristva za prehrano in kmetijstvo dne 18. septembra 1942. Tožilec Walsh je navedel v Nürnbergu:

»Judje ne bodo prejeli: počenši z 42. dodeljevalno periodo, nič več naslednjih živil: mesa, mesnih izdelkov, jajc, pšenčnih izdelkov, neposnetega mleka, posnetega svežega mleka, pa tudi ne tistih živil, ki se oddajajo na proste odrezke živilskih nakaznic.« Guverner Frank je posekal Berlin in prignal takorecišče, da je skrčil dnevni obrok kruha na prebivalca geta na 143, pozneje celo na 20 gramov, k temu na mesec 100 gramov marmelade in 50 gramov masla. Vedoma je s tem podpisal množično smrtno obsodbo, pa je suho zapisal v svoj dnevnik: »V zimskih mesecih bo umrljivost naraščala, ni dvoma, ampak tale vojna bo prinesla s seboj tudi popolno uničenje Judov!«

Se hladnokrvneje je že 24. avgusta 1942 spisal tale stavek na papir: »Da obsojamo podlurgi milijon Judov na smrt zaradi lakote, bodi omenjeno samo na robu.«

Res je pobrala umetno povzročena lakota na tisoče zajetih Židov. Po cestah in ulicah židovskih mest in četrti so polegali otroci, shujšani do okostnjakov. Moške in ženske, ki so se kratko malo zgrudili zaradi oslabelosti, so položili v odtočne žlebove, z jutrom pa so prihajale mrtvaške cize in pobirale grozotno žetev. Kljub temu so morali Himmler in njegovi rablji naposled sprevrediti, da je metoda za lakoto predolgotrajna in da povrh prinaša nevarnost kužnih bolezni za vse področje v zaledju fronte, nevarnost, ki je ni bilo mogoče doledati. Razen tega je vedno bolj občutno pomanjkanje delavstva prineslo Židom nekaj oddiha, vsaj za nekaj časa: za delo zmoglo prebivalce židovskih četrti so lahko vpregli v jarem za vojno važnega procesa proizvodnje. Povelje, da bi židovske četrti popolnoma zatrli in vse še žive poslali v zaplinjevalnice Oswiecima in Treblinko, je pridržal Himmler do 11. junija 1943.

»Uničenje z delom, ki je sledilo »uničenju z lakoto«, je v Nürnbergu prav tako obravnaval tožilec Walsh. Na začetku se je spet enkrat pojavil nacistični filozof Rosenberg, in Walsh je lahko povedal:

»Obtoženi Rosenberg je ustanovil kot državni minister za zasedene pokrajine na Vzhodu v okviru svoje reorganizacije oddelek, ki je iskal rešitve židovskega problema med drugim

v prisilnem delu. Njegove načrte vsebuje listina, ki jo predložim za dokaz.«

En sam odstavek iz te nezasišane pisarije zadostuje: »Ustrezna zapoved za judovsko zaposlenost bo samo v tem, da popolnoma in brezobzirno zajamemo judovsko delovno silo ne glede na starost. Za prekrške nemških ukrepov, zlasti če se kdo odtegne delovni obveznosti, je treba Jude načelno kaznovati s smrtjo.«

Walsh je nadaljeval: »Iz getov bodo odbrani judovski delavci prepeljeni v zborna taborišča. Tu bodo uporabni Judje ločeni od tistih Judov, ki so brez cene.« Tako so pričakovali, da bo mogoče odbrati od 45.000 Židov svojih 10.000 do 15.000 uporabnih delavcev. Vir tej moji trditvi je brzojavka, ki jo je poslal Himmlerju državni varstveni urad (Reichssicherheitshauptamt), označena je »nujno« in »tajno« in datirana s 16. decembrom 1942. Preberem poslednje vrstice: »V številu 45.000 je vključen za delo nesposobni privesek (stari Judje in otroci). Če uporabljamo primerno merilo, dobimo pri naboru Judov, kolikor jih prispe v Oswiecim, vsaj 10.000 do 15.000 delavcev.«

Te besede so zakrivale prehod k naslednji in poslednji fazi. Pri »naboru« se je reka golokih Židov razcepila v dve strugi: ene so odbrali za »uničenje z delom« in so lahko še ostali živi, druge pa so odgnali v zaplinjevalnice.

V samih židovskih četrtih so uredili delavnice in oboroževalne obrate. To je bilo poslednje pribežališče in esesovski polkovnik Katzmann je priznal v poročilu, ki ga je v Nürnbergu prebral tožilec Walsh:

»Znani so bili primeri, da Judje ne le niso zahtevali plačila, marveč so še sami sproti doplačevali, samo da so si priborili kakšno koli delovno izkaznico. Potem se je organiziranje Židov za njihove delodajalce tako katastrofalno razbotalo, da je bilo treba zoper to kar najodločnejše nastopiti. V tej akciji so spet zgrabili tisoče in tisoče Židov in zanje uvedli posebni postopek.«

Delodajalci, o katerih pripoveduje Katzmann, so bili nemški podjetniki, med njimi vsekakor največji in najbolj znani: Walter Többs, ki je v svojih varšavskih delavnicah zaposloval 15.000 Židov; s temi delovnimi sužnji, je kaj kmalu zrasel iz cerkvene miši v zlato tele z mnogimi milijoni.

Seveda je bilo vse to mogoče samo zato, ker so bili odločujoči gospodje varšavske hierarhije SD zapleteni v afero podkupovanja in ker je Többs delil svoje dobičke še z višjim esesovskim in policijskim vodjo Odilom Globocnikom.

A naposled tudi suženjsko delo ni moglo varovati pred dokončnim iztrebljenjem. Transporti so drveli v moriška taborišča in vprašalo se je samo še, kdaj bo oddrdal poslednji vlak.

— Povej no, kako si se volil v Ljubljano?

— Z avtobusom.

Od mize do mize je krožil album, ki se ga kar niso mogli nagledati.

Za spremembo »dnevnega reda« so oskrbele natakarike, ki so začele nositi na mize hrenovke, čaj in kekse. Pionirji so zatakali bele rokave za pasove (nekdo jih je virgel ocelo na ramo) in se spoprijeli z malico.

NA LJUBLJANSKIH KRIŽIŠČIH

Studentje-milicniki so po malici spremljali pionirje-milicnike na ljubljanska prometna križišča, jih spraševali in pojasnjevali:

— Kaj je tu zanimivo? je vprašal študent pri bivšem Figovcu.

— Krožni promet.

— In kako je s prednostjo?

— Velja desno pravilo. Desni ima prednost, so pravilno odgovorili, študent pa jim je še pojasnil:

stil rednega miličnika Boris Skedelj.

Mladi milicniki so si ogledali še muzej NOB in nekatero druge stvari ter šli na grad. Spet so jim študentje

»Čudež« v Neaplju

Ves dan so nedavno tega lahkoverni Neapeljčani oblegali stanovanje nekega bolnika, ki je bolan na raku. Pomestje se je namreč razširila novica, da teče iz leve Kristusove nosnice na sliki v bolnikov sobi kri. Ta »čudež v Neaplju« pa se je kmalu izkazal za čisto navadno goljufijo.

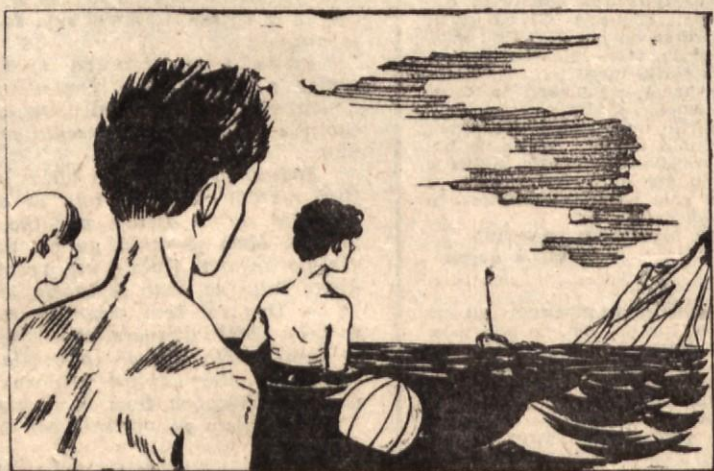
Neki novinar je kritično preiskal »čudežno sliko« in ugotovil, da so »čudež« povzročili bolnikovi sorodniki z navadnim malinovcem. Izgovarjali so se, da so hoteli s to senzacijo zaslužiti denar, s katerim bi omogočili zdravljenje bolnika. Ogorčeni ljudje so nato hoteli goljufje lincati.

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV MIRNA na Dolenjskem

NUDI PRVOVRSTNE ŠIVALNE STROJE!

Kupon št. 10

PIŠE: Drago Preserie
ZAKAD
OBALI
RIŠE: Milan Maver

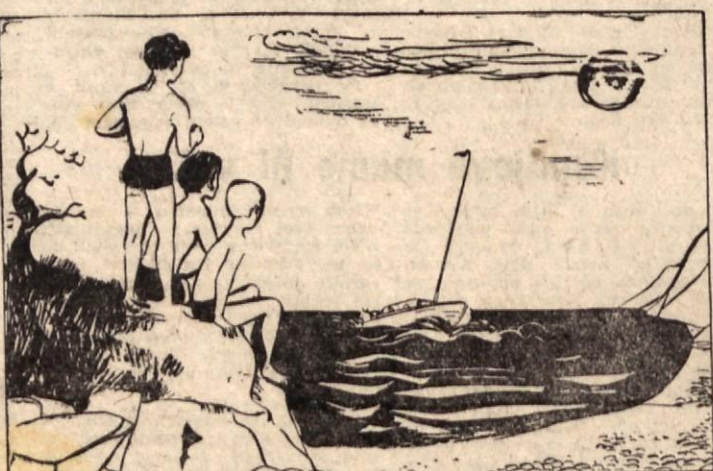
Sklenili so, da bodo na šotor pritrdili napis. Mišo je hotel to brž opraviti, toda potegnili sta ga s seboj v morje. Naplhnili so balonček in se imenito zabavali.

Nenadoma jih je zmotil hrup motornega čolna, ki je plul naravnost proti zalivu.

»Nikogar ne pustimo blizu,« je rekel Mišo. »Ali bomo pritali ali navadne žabe?« — »Kaj če je patrulja?« se je ustrašil Jure.

»Nismo vprašali, če lahko taborimo.«

»Kdaj pa so pirati koga prosili?« je ugovarjal Mišo.

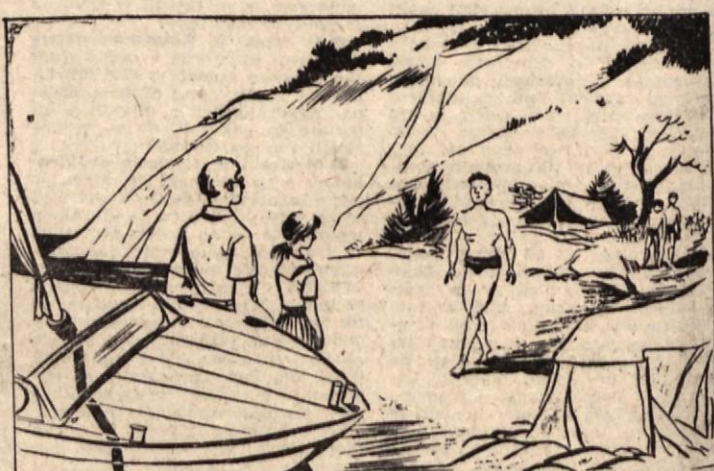
Čoln se je bližal. Bil je majhen, lično izdelan in bele barve. Na krnu je nosil ime: Galeb. Poleg motorja je imel tudi jambor za jadra. Za volanom je sedel suhljat mož, ob njem pa deklica kakih desetih let. Bila sta presenečena, ko sta zagledala pirate dečke.

»Pirati so nepremično čakali, kaj se bo zgodilo.«

»Navadni izletniki so,« je rekel Bojan.

»Slabo kaže,« je rekel Mišo. »Gorje, če se nam vsedeta za vrat.«

»Umaknimo se raje, dokler je še čas,« je menil Jure.

»Nikamor ne pojdemo,« je odločno pribil Mišo.

Mož, ki je porinil čoln na plitvino in pomagal deklici na obalo, jim je mahal z roko. Fantje so se obotavljali.

»Grem jaz, če si ti ne upaš,« je rekel Mišo.

»Kdo si ne upa?« Bojan je bil užaljen. »Prenaglisti se ne smemo!«

Tudi jaz mislim tako,« je soglašal Jure. »Ti, mamin sinček!« je rekel Mišo. »Če boš tako slab kuhar kot si pirat, se preselim na kak otok za Robinsonom.«

»No, molčita,« je rekel Bojan in se odpravil proti tujcem.